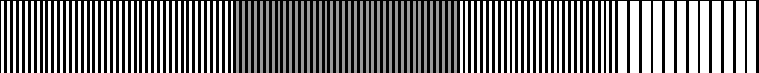

Jaarverslag 2020

De kracht van aanpassen

De kracht van aanpassen

Het medialandschap blijft onverminderd in beweging. Door COVID-19 en de lockdown bleven we vaker en langer thuis en keken vooral meer televisie, maar ook het radiogebruik en het gebruik van online nieuwsdiensten steeg aanzienlijk. 2020 heeft het Commissariaat voor de Media (Commissariaat) voor nieuwe uitdagingen gesteld, maar ook veel goede dingen gebracht. We kijken graag terug op de meest relevante ontwikkelingen.

Betrouwbare media

Als de coronacrisis ons iets heeft geleerd is dat er, meer dan ooit, behoefte is aan betrouwbare media. Wij zien dat door de ontwikkeling van technologie de grens tussen maker en mediagebruiker steeds kleiner wordt en de convergentie toeneemt. De landsgrenzen vervagen, ons speelveld verandert continue en content groeit explosief. Door deze veranderingen, internationalisering en Brexit neemt het aantal partijen waar wij toezicht op houden sterk toe. Uit onze jaarlijkse Mediamonitor blijkt bovendien dat het gebruik van traditionele massamedia continu verandert. Platforms zoals Facebook, YouTube en Twitter opereren internationaal en zetten voor het aanbieden van content onder andere aanbevelingssystemen in. Deze systemen werken met algoritmen en nemen steeds vaker de taak van journalisten over om de consument naar nieuws te leiden. De afkomst en betrouwbaarheid van content is, mede door het gebruik van artificiële intelligentie, niet altijd meer duidelijk. Dat brengt het risico met zich mee dat gebruikers een minder divers nieuwsmenu voorgeschoteld krijgen. Daarnaast heeft begin 2020 de grootste concentratie op de markten voor informatieaanbod plaatsgevonden sinds jaren. Deze ontwikkelingen raken ons werk direct.

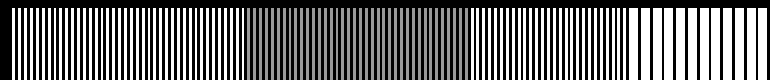
Blik op de toekomst

2019 was voor ons een roerig jaar met negatieve publiciteit en dat had een grote impact op de organisatie en onze medewerkers. In 2020 zijn we erin geslaagd om het tij te keren. Mede op basis van de aanbevelingen die voortkwamen uit de ZBO-evaluatie door PricewaterhouseCoopers (PwC) besteedden wij veel aandacht aan het vergroten van de doelmatigheid.

Dit leidde onder andere tot een aanpassing van onze governance per 1 oktober 2020. Wij lanceerden in oktober onze nieuwe strategie 'Kijk verder!' die de basis vormt voor onze toezichtbrief voor 2021. Tevens bereidden wij een herinrichting van onze organisatie voor die per 1 februari 2021 is geëffectueerd.

Ook is er hard gewerkt aan het verbeteren van de onderlinge samenwerking, het terugdringen van het personeelsverloop en het verbeteren van de betrokkenheid van onze medewerkers. De resultaten het medewerkers-engagementonderzoek lieten een significante verbetering liet zien ten opzichte van de resultaten van 2019. Met tools als Management Drives ontwikkelen we de organisatie vanuit de kracht van onze medewerkers. We zijn er enorm trots op dat in 2020 bleek dat zij een belangrijke cultuurverandering ervaren op het punt van open en eerlijke communicatie en de mogelijkheid om zichzelf te ontwikkelen.

Ons aankoopbeleid en beleid op het vlak van compliance hebben we in 2020 verder geïmplementeerd. Dit heeft onder andere geleid tot de aanbesteding van twee externe inkoopadviseurs die ons adviseren op het gebied van (complexe) aanbestedingen, het herijken van ons inkoopbeleid en het opstellen van een aanbestedingskalender.

Ook zorgt het gericht investeren in account- en relatiemanagement voor een intensivering in de relatie met onze stakeholders en het herstel van vertrouwen in onze organisatie. Een mooi voorbeeld hiervan was de Strategy Walk in maart 2020. Tijdens dit event gingen we in gesprek met een groot aantal stakeholders over het continu veranderende medialandschap en het toezicht daarop. De input die hieruit voortkwam gebruikten we voor het verder concretiseren van onze nieuwe strategie.

Per 1 maart 2021 zijn Peter Eijvoogel en Steven Flipse benoemd tot commissaris voor de tijdsduur van vijf jaar. Steven Flipse volgt Jan Buné op die deze functie sinds 1 september 2013 bekleedde. We zijn blij dat Jan voorlopig als senior adviseur betrokken zal blijven bij de organisatie en zijn hem dankbaar voor zijn jarenlange toegewijde inzet.

Toezicht in 2020

Het accent van ons toezicht lag in 2020 op de wijziging van de Mediawet door de implementatie van de herziene Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten, de voorbereiding op een nieuwe vijfjarige concessieperiode voor de landelijke publieke omroepen en onderzoek naar de redactiestatuten.

Per 1 november 2020 is de Mediawet gewijzigd vanwege de implementatie van de herziene Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten. Deze was nodig omdat de traditionele scheidslijn tussen lineaire mediadiensten (zoals publieke omroepen en commerciële zenders) en mediadiensten op aanvraag (zoals Netflix en Videoland) steeds meer is vervaagd. Daarnaast kijken we ook steeds meer via videoplatforms (zoals YouTube). De wetswijziging zorgt ervoor dat de regulering van al deze diensten dichterbij elkaar wordt gebracht. Wij werken intensief samen met andere organisaties en de internationale toezichthouders op de media om de gevolgen van de wetswijziging te implementeren.

Op 1 januari 2022 vangt een nieuwe vijfjarige concessieperiode aan voor de landelijke publieke omroepen. Alle omroepen, zowel de huidige als nieuwe, moeten voor die tijd een erkenning aanvragen bij de minister voor Basis - en Voortgezet Onderwijs en Media om tot het publieke omroepbestel te worden toegelaten. Wij adviseren de minister over het verlenen van de erkenningen en zijn in diverse fases van het proces nauw betrokken. Het Commissariaat toetst in de fase van de ledentelling of de (aspirant-)omroep op 31 december 2020 het wettelijk voorschreven aantal leden had.

Voorafgaand aan de nieuwe concessieperiode dient de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) een concessiebeleidsplan in bij het ministerie van Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarin staan de ambities en doelen en wordt beschreven hoe de publieke mediaopdracht de komende vijf jaar zal worden uitgevoerd. Op basis van het beleidsplan wordt met het ministerie een Prestatieovereenkomst gesloten. Het Commissariaat en de Raad voor Cultuur adviseerden de minister op 1 februari 2021 over het concessiebeleidsplan 2022-2026.

Onafhankelijkheid van de media is een van de cruciale waarden van onze democratie die de Mediawet borgt. Het redactiestatuut is daarbij een belangrijk instrument. De bepalingen rond het redactiestatuut in de Mediawet zijn summier en uit onderzoek van het Commissariaat blijkt dat deze in de huidige vorm niet geschikt zijn om de naleving van de wettelijke verplichtingen goed te kunnen beoordelen. Wij gaan in het licht van de uitkomsten van het onderzoek in 2021 het gesprek met betrokken partijen vervolgen om de bepalingen verder uit te werken.

Kijk verder!

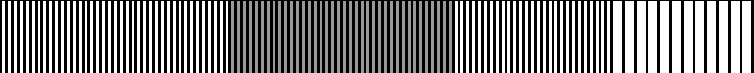
Een ding is zeker: de mediawereld zal ook de komende jaren sterk in beweging blijven en daarom is een sterke toezichthouder op de media van essentieel belang.

Het Commissariaat stelt zich de komende jaren tot doel te stimuleren en er voor te waken dat het media-aanbod in Nederland onafhankelijk, toegankelijk en veilig is en dat verschillende beelden en geluiden vertegenwoordigd zijn, zodat iedereen zich een vrije mening kan vormen. In dit jaarverslag vertellen we hier graag mee over.

Renate Eringa-Wensing

Peter Eijvoogel

Steven Flipse

College van Commissarissen

Mevrouw drs. R.H.M. (Renate) Eringa-Wensing

Interim-collegevoorzitter

Benoemingsperiode: 15 november 2019 - heden

Nevenfuncties

- Voorzitter van de RvT ROC van Amsterdam / ROC van Flevoland - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Lid van het Bestuur van de Stichting Sonsbeek. Kunst in de openbare ruimte/State of Fashion - onbezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Lid van de Raad van Commissarissen van LTP Business Psychologen - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van het Tassenmuseum Amsterdam - onbezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020

De heer J.G.C.M. (Jan) Buné

Commissaris

Benoemingsperiode: 1 september 2013 t/m 28 februari 2021

Nevenfuncties

- Niet-Uitvoerend bestuurder van Mail.ru Group Limited - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Voorzitter Risk Advisory Committee van Prosus PayU - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Niet-Uitvoerend bestuurder van De Vries en Verburg Groep BV - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Bestuurder van Verburg Capital BV - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Lid RvC van Citco Bank Nederland NV - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Lid RvT van St. Artis Natura Magistra - onbezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Voorzitter Bestuur van VvE Zuiderbogen Wooncomplex, gebouw C - onbezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020

De heer drs. E. (Eric) Eljon

Commissaris

Benoemingsperiode: 1 juni 2011 t/m 31 december 2020

Nevenfuncties

- Directeur/eigenaar Eric Eljon Advies - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Binnenhof Advies - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020

De heer mr. P.V. (Peter) Eijsvogel

Commissaris

Benoemingsperiode: 1 maart 2021 - heden

Nevenfuncties

- Advocaat te Amsterdam (eigen kantoor) - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Raadsheer-plaatsvervanger in het Gerechtshof in 's-Hertogenbosch - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Incidenteel: Onderzoeker in opdracht van Ondernemingskamer, Gerechtshof Amsterdam, bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020

De heer drs. S. (Steven) Flipse RC

Commissaris

Benoemingsperiode: 1 maart 2021 - heden

Nevenfuncties

- Co owner en adviseur Uitgeverij De Jonge Lezer - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020
- Educatieve app Letterschool - bezoldigd
1 januari 2020 t/m 31 december 2020

Commissariaat voor de Media

Het Commissariaat voor de Media (het Commissariaat) is de onafhankelijke Nederlandse toezichthouder op audiovisuele media, adviseert de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media (de minister) en houdt toezicht op de Wet op de vaste boekenprijs.

We geloven dat het voor een goed werkende democratie van groot belang is dat burgers in staat zijn zich een vrije mening te vormen om zo sterker te staan. De vrijheid van meningsvorming is een groot goed en dient dat ook te blijven. Daartoe beschermen wij de kernwaarden van het mediabeleid.

Publieke mediaopdracht

Zoals beschreven in de Mediawet (artikel 2.1) bestaat de publieke mediaopdracht uit vier elementen. Het Commissariaat beschermt de daarin verankerde kernwaarden van het mediabeleid en ziet erop toe dat:

- het media-aanbod, waaronder nieuws en informatie, **pluriform** is, dat wil zeggen veelzijdig. Het Commissariaat bewaakt een zo eerlijk mogelijk speelveld waarin ruimte is voor beelden en geluiden uit alle lagen van de samenleving;
- redacties **onafhankelijk** werken van politiek en commerciële belangen;
- nieuws en informatie **toegankelijk** zijn. Gebruikers moeten met zo min mogelijk beperkingen toegang hebben tot informatie; en
- media **veilig** is voor iedereen. Voor ernstig schadelijke beelden, haat zaaien en bepaalde reclames bijvoorbeeld, is geen plaats of slechts binnen beperkingen.

Onze focus in 2020

Onze focus lag in 2020 op:

- Voorbereiding op de implementatie van de herziene Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten per 1 november 2020 in de Mediawet;
- Meedenken over de uitwerking van onderdelen in de Visiebrief, zoals:
 - andere legitimatiecriteria - naast lidmaatschap van een omroep - om toegang te krijgen tot het publieke mediabestel;
 - de manier waarop omroepen, nadat zij zijn toegelaten tot het publieke bestel, tussentijds verantwoorden hoe zij vanuit hun identiteit en met hun media-aanbod bijdragen aan de pluriformiteit van het bestel;
 - één integrale rapportage die inzicht geeft in zowel de doelmatigheid als de doeltreffendheid van de besteding van publieke middelen;
 - de bundeling van toezichttaken van het Commissariaat en de Commissie Integriteit Publieke Omroep (CIPO) door deze -daar waar mogelijk - bij het Commissariaat te beleggen;
 - het wegnemen van wettelijke obstakels voor samenwerking tussen landelijke, regionale en lokale publieke omroepen; en
- Intensiveren van de internationale samenwerking op gebied van de implementatie de herziene Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten en afhandelen van vragen en klachten over gevestigde aanbieders.
 - Mede ten gevolge van de Brexit is het aantal in Nederland gevestigde mediadiensten gestegen. Hierdoor wordt het Commissariaat in toenemende mate benaderd over jurisdictievraagstukken en doen veel collega-toezichthouders een beroep op het Commissariaat als er vragen zijn over op andere EU-landen gericht media-aanbod.

Verder zijn naar aanleiding van de situatie waarin het Commissariaat zich in 2019 bevond in 2020 verschillende maatregelen getroffen en trajecten in gang gezet mede op basis van de evaluatie die PricewaterhouseCoopers (PwC) in opdracht van het ministerie heeft gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren van het Commissariaat als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Deze evaluatie werd in 2019 opgeleverd. PwC kwam tot het oordeel dat het Commissariaat gemiddeld genomen doeltreffend functioneert in de uitvoering van zijn wettelijke taken maar dat er ruimte was de doelmatigheid te verbeteren. Samen met het ministerie werkte het Commissariaat in 2020 aan de uitvoering van de aanbevelingen uit het evaluatierapport om tot meer transparantie en inzicht in de doelmatigheid van de organisatie te komen. Dit onder andere door de herijking van de governance, de herinrichting van de werkorganisatie, de implementatie van tijdschrijven, het ontwikkelen van een kosten-allocatiesysteem en het formuleren van KPI's.

In september 2019 vond voor de eerste keer een onderzoek naar de medewerker-engagement plaats. Dit onder andere om gevolg te geven aan de aanbeveling van PwC om onderzoek te doen naar het hoge personeelsverloop. Dit onderzoek werd in 2020 herhaald met significant betere uitkomsten dan in 2019.

Verder deed PwC de aanbeveling om ons te oriënteren op digitale toezichtinstrumenten. In internationaal verband zetten wij ons hiervoor al jaren in en verdere oriëntatie op dit vlak maakt deel uit van het vijfjarenstrategietraject. Ook adviseerde PwC een verkenning door het ministerie naar de wettelijke taken van het Commissariaat in het licht van de ontwikkelingen in de media-sector en op basis van het strategietraject.

De herijking van de governance werd per 1 oktober 2020 geëffectueerd en een nadere inrichting van de interne organisatie per 1 februari 2021 geïmplementeerd. Hierdoor zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen het College van Commissarissen (het College) en de rest van de organisatie goed op elkaar afgestemd.

In 2020 hebben wij daarnaast veel aandacht en tijd besteed aan het verder op orde krijgen van de bedrijfsvoering, zoals het verder standaardiseren van werkprocessen, account- en relatiemanagement, het inrichten van een compliance functie en een project voor het terugdringen van het verloop van personeel.

Wij hebben het afgelopen jaar een traject doorlopen om te komen tot een meer-jarenstrategie (2021 – 2025). Dit traject was enerzijds bedoeld als richtinggevend voor onszelf bij het bepalen van prioriteiten en anderzijds om onze stakeholders inzicht te geven in onze beleidskeuzes voor de komende jaren.

Dit heeft geleid tot onze strategie met als titel: Kijk verder!

Kijk verder!

Kijk verder! is onze visie, de kern van ons werk als toezichthouder en een oproep aan iedereen in de samenleving. Wij vinden het belangrijk dat burgers zich breed en met onafhankelijke, betrouwbare informatie een vrije mening kunnen blijven vormen in een veranderend medialandschap. Daarom stimuleren wij iedereen om verder te kijken, om mediawijzer te worden. En daarom kijken wij ook zelf verder: zo onderzoeken we de gevolgen van internationalisering, digitalisering en technologie voor het ‘gewone’ mediagebruik en zorgen wij ervoor door het toezien op de naleving van de Wet voor de vaste boekenprijs dat ook het aanbod aan boeken divers blijft. Wij kijken verder naar de explosieve groei van content en wat het veranderend medialandschap betekent voor een zo eerlijk mogelijk speelveld. En wij kijken daarbij verder dan onze muren en werken actief samen, in binnen- en buitenland.

Missie

Het Commissariaat stimuleert en waakt ervoor dat het media-aanbod in Nederland onafhankelijk, toegankelijk, pluriform en veilig is en dat verschillende beelden en geluiden vertegenwoordigd zijn, zodat iedereen zich een vrije mening kan vormen.

Identiteit

Het Commissariaat is de onafhankelijke Nederlandse toezichthouder op audiovisuele media en adviseert daarnaast de minister. Wij houden toezicht op de naleving van de Mediawet, de Mediawet BES en de Wet op de vaste boekenprijs. Het toezicht betreft in Nederland gevestigde publieke en commerciële audiovisuele media en in Nederland uitgegeven Nederlands- of Friestalige boekuitgaven. Daarnaast volgt het Commissariaat de ontwikkelingen in het medialandschap nauwlettend en brengt diverse onderzoeksrapporten uit, waaronder de Mediamonitor.

Wij stellen alles in het werk voor een toekomstbestendig medialandschap

Het Commissariaat kijkt verder en wil één van Europa's meest deskundige, effectieve, innovatieve en wendbare toezichthouders zijn die alles in het werk stelt voor een toekomstbestendig medialandschap.

De digitalisering kent geen grenzen in het medialandschap

Door de ontwikkeling van technologie wordt de grens tussen maker en mediagebruiker steeds minder scherp, neemt de convergentie toe, vervagen landsgrenzen, verandert ons speelveld en groeit content explosief. Door de verandering van het speelveld, internationalisering en Brexit neemt het aantal partijen waar wij toezicht op houden enorm toe.

Tegelijk staat de lokale en regionale nieuwsvoorziening onder druk, wat schadelijk kan zijn voor de lokale democratie.

Ook ruikt de toepassing van algoritmes op en stuurt de individuele gebruiker op content en op advertenties. De afkomst en betrouwbaarheid van content is, mede door het gebruik van artificiële intelligentie, niet altijd meer duidelijk.

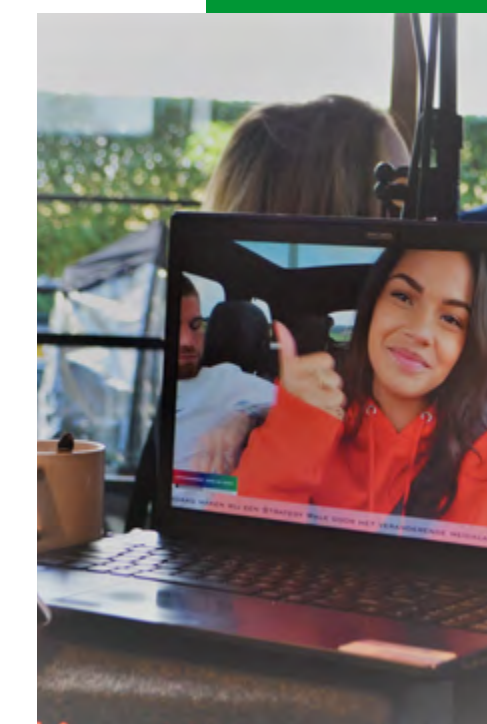
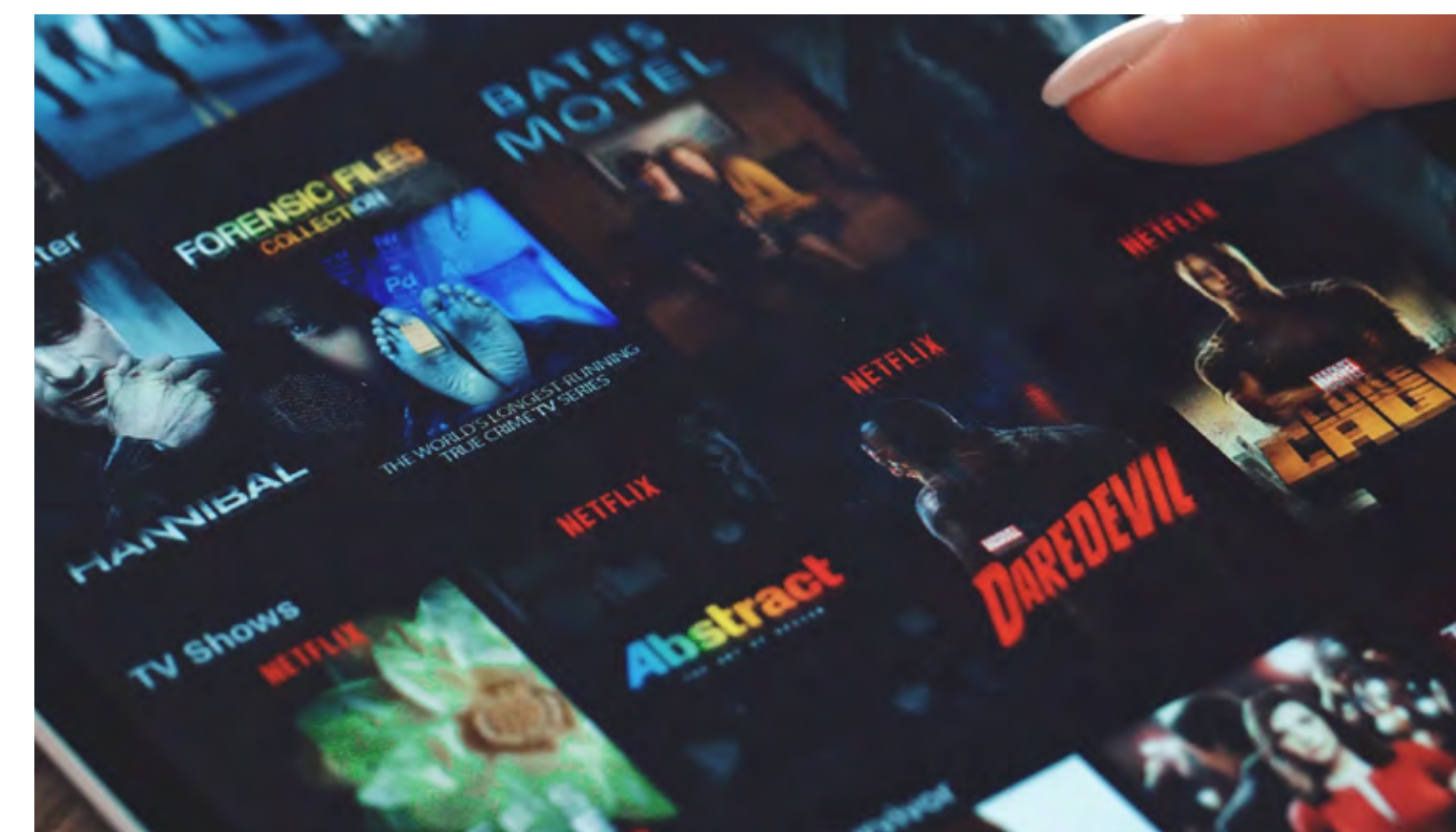
Dat maakt het uitdagend en essentieel om de kernwaarden van het mediabeleid blijvend te beschermen. Door samen te werken over de grenzen van ons instituut heen, kunnen we ons werk goed doen: stimuleren en bewaken.

Daarom willen we steeds meer adaptief toezicht houden. Dat betekent het volgende. Er kunnen situaties ontstaan waarbij keuzes moeten worden gemaakt die buiten de wettelijke kaders vallen. Door adaptief toezicht te houden sluiten we aan bij de aard van de media-instellingen. Dat betekent bijvoorbeeld dat we - waar mogelijk - van contenttoezicht gaan naar systeem-gericht toezicht. Wat

inhoudt dat media-instellingen kunnen aantonen dat hun kwaliteitssystemen en bedrijfsprocessen op orde zijn en waar nodig hun systemen door onafhankelijke externe deskundigen laten certificeren. Wij houden toezicht op hoe zij dat organiseren en willen, zoveel mogelijk, steunen op de externe certificeringen. Dat is het bewaken.

Het betekent ook dat dat we over de grenzen van ons instituut kijken door te onderzoeken en samen te werken om zo tot andere oplossingen te komen. Dat is het stimuleren, bijvoorbeeld ten aanzien van:

- **Technologie:** We zoeken bijvoorbeeld continu naar partijen die innovatieve technologische oplossingen bieden waarmee we media-content kunnen analyseren.
- **Ontwikkelen:** Media-aanbod kan te toegankelijk en daarmee onveilig zijn. Denk aan het blootstellen aan ernstige schadelijke beelden bij minderjarigen. We helpen de mediagebruiker door te waarschuwen voor onveilig media-aanbod en we zorgen ervoor dat commerciële uitingen als zodanig herkenbaar zijn. Prioriteit geven wij aan goede nieuwsvoorziening in het media-aanbod. Daarmee bieden we de mediagebruiker oriëntatie. We vinden het goed dat mediagebruikers zelf hun mediawijsheid ontwikkelen en vergroten met bijvoorbeeld kennis van hoe algoritmen en artificiële intelligentie werken. We werken daarbij samen met nationale en internationale partijen.
- **Netwerk:** We hebben een belangrijke signaalfunctie omdat we het hele speelveld overzien en dus thema's kunnen agenderen zowel nationaal als internationaal. Het doen van onderzoek om de sector beter te begrijpen en daardoor onze missie optimaal te kunnen vervullen zal daarbij centraler komen te staan.

Als toezichthouder zijn we ook een verkenner, een verbinder en een gids

We zijn een probleemoplossende, goed geïnformeerde en integere toezichthouder die bewaakt en stimuleert. Door te leren van het gedrag, de manier van werken en dilemma's van mediapartijen die onder ons toezicht vallen kunnen we meer voor ze betekenen.

We zoeken actief samenwerking op, binnen en buiten onze muren, over landsgrenzen, over ons takenpakket en over het medialandschap van maker en media-gebruiker heen. We willen onderdeel zijn van de ontwikkelingen, niet alleen een toeschouwer aan de zijlijn die vertelt wat mag en niet mag. Wij kijken verder, want een brede blik op de samenleving vergroot ons inzicht en onze kennis en maakt ons een betere en vernieuwende toezichthouder.

Dat maken we in ons beleidsplan tot 2025 waar met vijf centrale thema's:

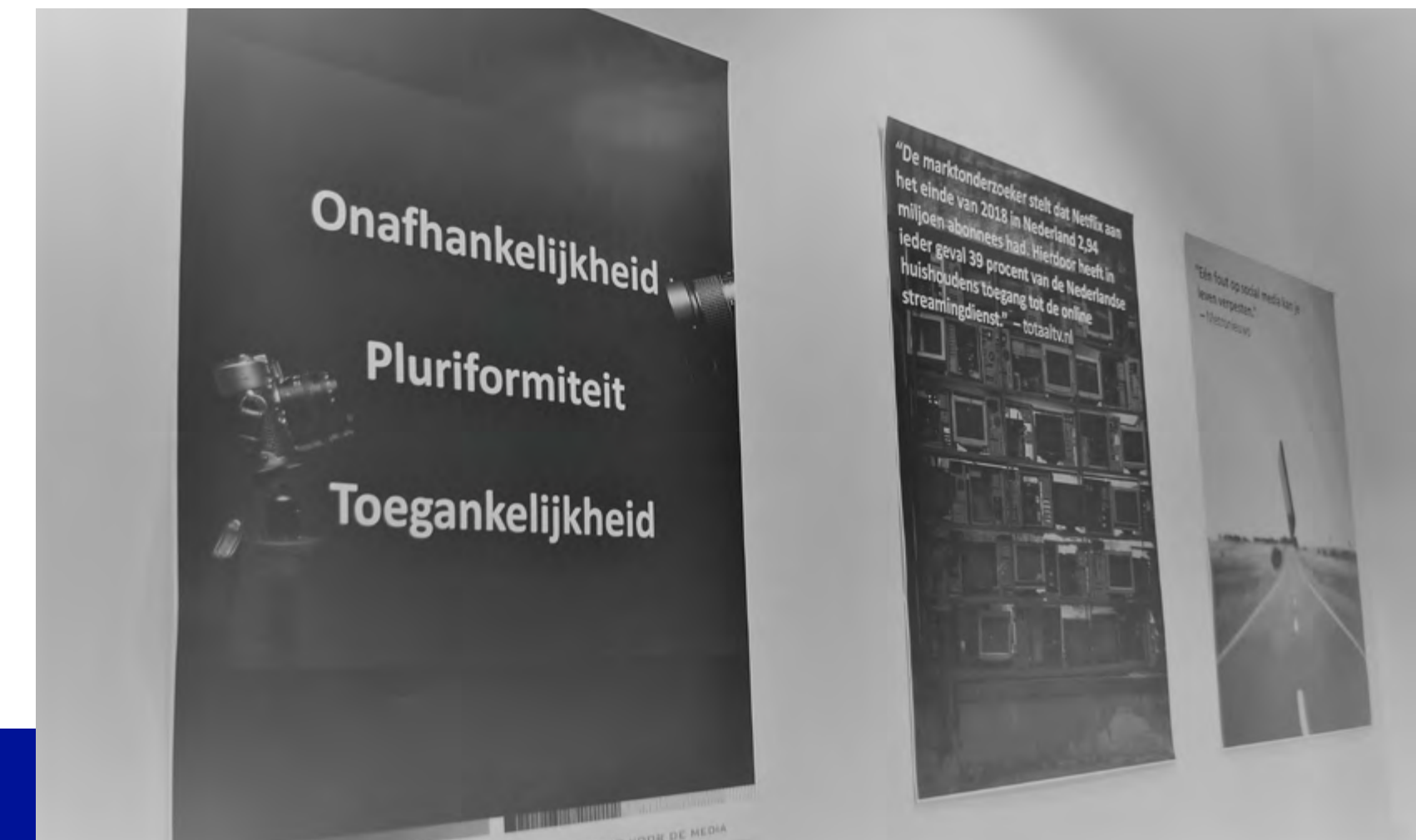
- **Internationale samenwerking:** door het grote aantal in Nederland gevestigde internationale media-instellingen neemt het aantal grensoverschrijdende kwesties snel toe. Ons toezicht hierop moet doordacht, stevig en uitlegbaar zijn en zo ook worden gezien door andere Europese landen. Verder is het op de langere termijn noodzakelijk dat we binnen Europa efficiënt kunnen samenwerken op dit toezichtvlak, aangezien de werkzaamheden en risico's van de grote spelers om een landen-overstijgende aanpak vragen. Daarvoor wordt samenwerking met buitenlandse mediatoezichthouders voor zowel het doen van onderzoek als het ontwikkelen van toezichtsinstrumenten steeds belangrijker.
- **Systeem-gericht toezicht en inzet van digitale technologie:** gegeven de explosieve toename van media-aanbod is het niet mogelijk om zelf alle uitingen in alle EU-landen live te volgen of achteraf te analyseren. We willen daarom kunnen steunen op de betrouwbare werking van de kwaliteitssystemen en bedrijfsprocessen van de media-instellingen zelf. Waar nodig zullen wij

hen vragen hun systemen door onafhankelijke externe deskundigen te laten certificeren. En wij toetsen de goede werking van deze systemen en processen door ons te laten informeren door zowel de media-instelling als de onafhankelijke externe deskundigen over het feitelijk functioneren van deze systemen en processen in de praktijk. Dat betekent dat wij willen begrijpen hoe zij zelf risico's beheersen, hoe ze omgaan met signalen, klachten en fouten. We willen weten welke systemen ze hanteren, hoe ze hun compliant gedrag bevorderen en steeds verbeteren.

- **Regionaal en lokaal nieuws:** het Commissariaat wil het maatschappelijk bewustzijn over de staat van de onafhankelijke en pluriforme nieuwsvoorziening vergroten. Onafhankelijke en veelzijdige nieuwsvoorziening in de regio staat onder druk. Dat gaat ten koste van de vrije meningsvorming van mensen over wat zich afspeelt in hun directe omgeving, hun stad of dorp. Bovendien kan het de lokale democratie bedreigen. Over het gebruik van het aanbod van de regionale publieke omroepen weten we veel. Ook het bereik van regionale dagbladen en huis-aan-huisbladen wordt goed bijgehouden. De cijfers laten zien dat de lokale printmedia al lang voor de opkomst van Corona onder druk stonden. Over het bereik van lokale publieke omroepen en het lokale web only aanbod is heel weinig bekend. Een mediatype-overstijgende vergelijkende analyse van het bereik en gebruik van lokale nieuwsbronnen ontbreekt. De zorgelijke situatie van onder andere de huis-aan-huisbladen maakt onderzoek naar het bereik van en de behoefte aan lokale journalistiek nu zo relevant. We zetten onder andere een grootschalig cross-mediaal onderzoek op. We willen het bereik en de behoefte aan lokale journalistiek in kaart brengen en de gebruiker vragen het functioneren van de verschillende media-instellingen, waaronder de waakhondfunctie, te beoordelen. Daarbij betrekken wij organisaties met expertise op het gebied van lokale journalistiek.

▪ **Algoritmen en artificiële intelligentie:** in 2019 liet het Commissariaat het Instituut voor Informatierecht (IViR) van de Universiteit van Amsterdam onderzoek doen naar ‘filter bubbels’ in Nederland. Daaruit bleek dat Nederlanders, die nieuws tot zich namen, nog niet in filter bubbels zouden zitten. Wel was er reden voor bezorgdheid over de maatschappelijke effecten van de toenemende inzet van algoritmes en artificiële intelligentie. Deze risico’s zijn de toenemende opiniemacht van platforms en het gebruik van algoritmes bij traditionele media. Maar ook het gebruik van artificiële intelligentie heeft risico’s. We willen beter begrijpen hoe algoritmen doorwerken in alle schakels van de media-waardeketen bij zowel lang gevestigde grote partijen zoals De Persgroep (DPG) en NOS als sociale media-platforms. Daarnaast willen we helder maken wat de rol en verantwoordelijkheden zijn van het Commissariaat en hoe deze zich verhouden tot de verantwoordelijkheden van andere toezichthouders, zoals ACM en AP. Ook willen we in kaart brengen hoe andere Europese mediatoezichthouders op de uitdagingen door algoritmes en AI reageren. Tenslotte willen we containerbegrippen ontzenuwen en de maatschappelijke discussie over dit lastige onderwerp bevorderen aan de hand van gedeelde taal en heldere inzichten. Hierbij kan gedacht worden aan een samenwerking met onder andere het Rathenau Instituut. Het Commissariaat blijft hiervoor ook de ontwikkeling van de informatie- en nieuwsvoorziening in Nederland monitoren via het Reuters Digital News Report, de Mediamonitor en in samenwerking met de wetenschap. Daarnaast willen wij ons inzetten om in de toekomst pluriform aanbod beter toegankelijk te maken. Dit wordt onder andere gedaan in samenwerking met andere Europese toezichthouders.

▪ **Mediawijsheid:** Mediawijsheid is een breed begrip, zeker als we daar ook digitale geletterdheid onder verstaan. Onderwijs en overheid zijn bezig om het een vaste plek in onderwijs te geven. De taak van het Commissariaat is vooral om burgers op de gevaren van mogelijke beïnvloeding en ernstig schadelijke content in het media-aanbod te wijzen. Zeker bij de ongekende toename van media-aanbod kan mediawijsheid een belangrijk instrument zijn. Daarom wil het Commissariaat een maximale bijdrage leveren aan de zelfbescherming van mediagebruikers. Daarvoor zetten we ons actief in om andere partijen te ondersteunen bij het bevorderen van mediawijsheid onder jongeren en ouderen. We werken hiervoor samen met diverse partijen binnen het Netwerk Mediawijsheid (Mediawijzer) en andere Europese mediatoezichthouders.

2020: een jaar om niet te vergeten

2020 is voor velen van ons een jaar geweest dat we niet snel zullen vergeten. Gelukkig zijn er ook mooie en positieve dingen gebeurd.

Ook bij het Commissariaat is dat het geval en daar blikken we graag op terug.

Gewijzigde Mediawet

Per 1 november 2020 is de Mediawet gewijzigd vanwege de implementatie van de herziene Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten.

De herziening was nodig omdat de traditionele scheidslijn tussen lineaire mediadiensten (zoals publieke omroepen en commerciële zenders) en mediadiensten op aanvraag (zoals Netflix en Videoland) steeds meer is vervaagd. Daarnaast kijken we ook steeds meer via videoplatforms (zoals YouTube). De wetswijziging zorgt ervoor dat de regulering van al deze diensten dichter bij elkaar wordt gebracht.

■ Demissionair minister Arie Slob op Twitter

“De Eerste Kamer heeft vandaag ingestemd met de gewijzigde Mediawet. De publieke omroep is van en voor iedereen. Ik ben blij dat we hiermee belangrijke stappen kunnen zetten om dat ook in de toekomst zo te houden.”

Regels grotendeels gelijkgetrokken

In de gewijzigde Mediawet zijn de regels voor lineaire mediadiensten en mediadiensten op aanvraag grotendeels gelijkgetrokken. Het gaat daarbij onder meer om regels voor het herkenbaar maken van reclame, sponsoring en productplaatsing, en de verplichting om aangesloten te zijn bij het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM) en om de regels van Kijkwijzer toe te passen, zoals het vermelden van leeftijden en pictogrammen.

Bevordering Europese producties

Mediadiensten op aanvraag moeten Europese producties bevorderen. Het videoaanbod moet voor minstens dertig procent uit Europese producties bestaan en actief onder de aandacht van het publiek worden gebracht. Deze verplichting geldt niet als de mediadienst een lage omzet of een klein publiek heeft. Ook kan het Commissariaat voor deze verplichting ontheffing verlenen wanneer de verplichting gezien de aard of de signatuur van de mediadienst, onuitvoerbaar of ongerechtvaardigd zou zijn.

Overige wijzigingen

Verder zijn er wijzigingen op het gebied van reclame. Het maximum van twintig procent reclame wordt niet langer berekend per klokuur. Er mag nu maximaal twintig procent reclame worden uitgezonden tussen 06:00 en 18:00 uur (in totaal 2 uur en 24 minuten, vrij te verdelen), en maximaal twintig procent tussen 18:00 en 00:00 uur (in totaal 1 uur en 12 minuten, vrij te verdelen). Dit zorgt voor meer flexibiliteit. Daarnaast zijn er wijzigingen met betrekking tot het ongewijzigd verspreiden van media-aanbod de signaalintegriteit en de toegankelijkheid van het media-aanbod voor personen met een handicap.

Videoplatformdiensten vallen onder de Mediawet

Een andere belangrijke wijziging is dat videoplatformdiensten zich nu ook aan de Mediawet moeten houden. Videoplatformdiensten zijn, anders dan lineaire mediadiensten en mediadiensten op aanvraag, niet redactioneel verantwoordelijk voor de video's die op het platform worden aangeboden. In de Mediawet staat dat zij wel passende maatregelen moeten treffen om ervoor te zorgen dat het voor gebruikers van het platform duidelijk is als reclame, sponsoring of productplaatsing in een video aanwezig is.

Bescherming kijkers

Ook moeten videoplatformdiensten passende maatregelen nemen om minderjarigen te beschermen tegen content die schadelijk voor hen kan zijn. Bijvoorbeeld door aanbieders van video's te verplichten de video's te classificeren en door parental control systemen te introduceren. Zij worden daarnaast verplicht passende maatregelen te treffen ter bescherming van de kijker tegen content die aanzet tot geweld of waarvan de verspreiding een strafbaar feit is. Dit moet worden vastgelegd in een gedragscode.

De toezichthouder in de EU-lidstaat waar de aanbieder van de videoplatformdienst is gevestigd, ziet erop toe dat de maatregelen worden toegepast. De nieuwe bepalingen in de Mediawet gelden dus alleen voor videoplatformdiensten die in Nederland zijn gevestigd. De toezichthouders in de verschillende Europese lidstaten werken intensief samen om ervoor te zorgen dat de uitvoering van de regels uit de Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten in alle lidstaten zoveel mogelijk gelijk is.

■ Minister president Mark Rutte over mediawijsheid (bron: NOS)

“Maak gebruik van humor, maak gebruik van understatement, maak gebruik van ironie, maar zoek de grens bij beschaving en bij fatsoen.”

Kanalen op videoplatformdiensten

Tot slot volgt uit de herziene Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten en de gewijzigde Mediawet dat ook kanalen op videoplatformdiensten een mediadienst op aanvraag kunnen zijn. Voor de aanbieders van deze kanalen gaan dezelfde verplichtingen gelden als voor bestaande mediadiensten op aanvraag. Een overzicht van alle regels die dan gelden, is te vinden op een infosheet op onze website. Het Commissariaat ontwikkelt voor deze nieuwe spelers een nieuwe handhavingspraktijk. Dit wordt gedaan in nauw overleg met Europese collega-toezichthouders, zodat ook op dit punt zoveel mogelijk één lijn wordt getrokken in alle EU-lidstaten.

Aangepaste beleidsregels

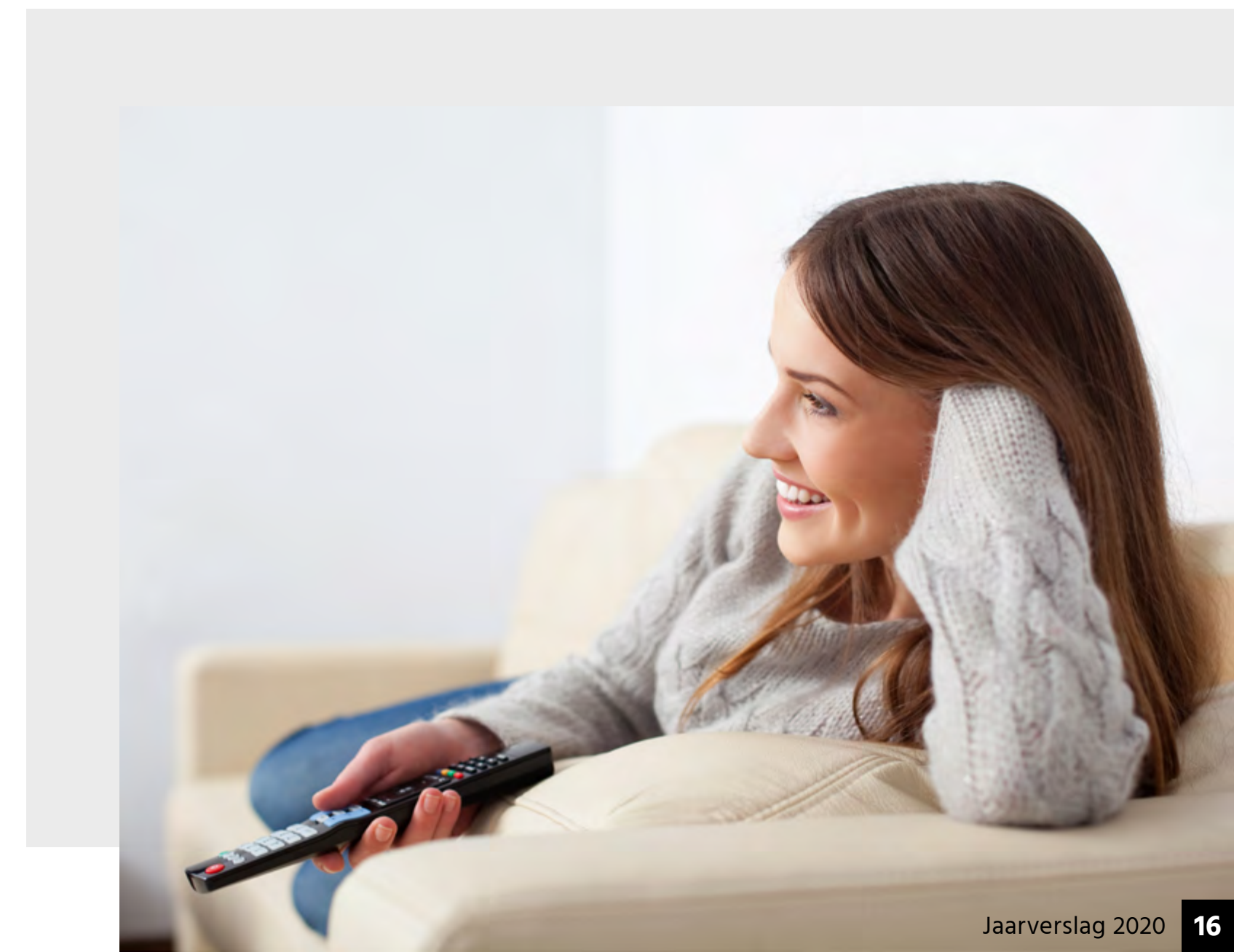
Vanwege de gewijzigde Mediawet heeft het Commissariaat de volgende beleidsregels aangepast:

- Beleidsregel classificatie commerciële mediadiensten op aanvraag
- Beleidsregel reclame commerciële media-instellingen
- Beleidsregel sponsoring commerciële media-instellingen
- Regeling productplaatsing commerciële media-instellingen
- Beleidsregel reclame publieke media-instellingen

Beleidsregel programmaquota

Deze worden binnenkort opnieuw vastgesteld. Al onze beleidsregels zijn te vinden op onze website en worden gepubliceerd in de Staatscourant.

Het Commissariaat heeft bij het aanpassen van zijn beleidsregels naar aanleiding van de gewijzigde Mediawet nauw samengewerkt met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, NICAM, en de Stichting Reclame Code. Ieder van deze organisaties had daarbij een eigen rol. Voor de uitwerking van bepaalde onderdelen van de beleidsregels heeft het Commissariaat verschillende stakeholders betrokken.

Omroepbestel 2022-2026

Op 1 januari 2022 vangt een nieuwe vijfjarige concessieperiode aan voor de landelijke publieke omroepen. Alle omroepen, zowel de huidige als nieuwe, moeten voor die tijd een erkenning aanvragen bij de minister om tot het publieke omroepbestel te worden toegelaten. Het Commissariaat adviseert naast de NPO en Raad voor Cultuur de minister over het verlenen van erkenningen en is zeer nauw betrokken bij het proces.

Ledentelling

Een van de wettelijke vereisten om als omroep toe te treden tot het omroepbestel, is het hebben van voldoende leden. Het Commissariaat toetst of de (aspirant-)omroep op 31 december 2020 het wettelijk voorschreven aantal leden had. Omroepen binnen het omroepbestel moeten op 31 december 2020 ten minste 100.000 betalende leden hebben. Voor aspirant-omroepen geldt een ledeneis van 50.000 leden. Dit betekent niet dat een aspirant-omroep automatisch mag toetreden tot het omroepbestel als de ledeneis is behaald. De ledeneis is een minimumvereiste dat de wet stelt om überhaupt een geldige erkenningsaanvraag te kunnen indienen. Vanaf half januari 2021 tellen wij de ledenaantallen en controleren steekproefsgewijs of aan de verdere voorwaarden is voldaan. Voorjaar 2021 delen we aan de (aspirant-)omroepen mee of ze de drempel hebben behaald. Uiteindelijk zal de minister vóór 1 augustus 2021 het besluit nemen welke omroepen een volledige en welke een voorlopige erkenning krijgen.

Advies Concessiebeleidsplan 2022-2026 NPO

Voorafgaand aan de nieuwe concessieperiode dient de NPO een concessiebeleidsplan in bij het ministerie van OCW. Daarin staan de ambities en doelen en wordt beschreven hoe de publieke mediaopdracht de komende vijf jaar wordt uitgevoerd. Op basis van het beleidsplan wordt met het ministerie een Prestatieovereenkomst gesloten. Het Commissariaat en de Raad voor Cultuur adviseren de minister over het concessiebeleidsplan. Alle (aspirant-)omroepen moeten de publieke mediaopdracht uitvoeren in overeenstemming met het concessiebeleidsplan.

De minister beschrijft in de Visiebrief dat het is de taak van de overheid om actief de aanwezigheid van een pluriform, onafhankelijk en kwalitatief hoogwaardig media-aanbod te waarborgen dat toegankelijk is voor iedereen. Naast het bevorderen van de werking van de democratische rechtstaat is ook de stimulering van een sterke Nederlandse mediasector een doel. De publieke omroep moet geworteld zijn in de maatschappelijke pluriformiteit, iedereen kunnen bereiken, een stabiele financiering hebben, vernieuwend zijn en kunnen samenwerken.

Het Commissariaat stimuleert en waakt ervoor dat het media-aanbod in Nederland onafhankelijk, toegankelijk en veilig is en dat verschillende meningen en standpunten vertegenwoordigd zijn, zodat iedereen zich een vrije mening kan vormen. Vanuit deze missie en visie wordt het Concessiebeleidsplan beoordeeld.

We hebben het laatste deel van 2020 hard gewerkt aan het beoordelen van het Concessiebeleidsplan 2022-2026 waarover wij op 1 februari 2021 hebben geadviseerd. Diverse stakeholders zoals de NPO, de Vereniging voor Commerciële Omroepen (VCO), het College van Omroepen (CvO) en de Vereniging van Nederlandse Content Producenten (NCP) zijn door ons betrokken bij het advies.

Internationale samenwerking

Het Commissariaat werkt met verschillende internationale organisaties samen, zoals de internationale netwerken van toezichthouders ERGA en EPRA, en het Contact Comité in Brussel.

ERGA: de European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA) is het samenwerkingsverband van nationale mediatoezichthouders van de Europese lidstaten dat in de nieuwe Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten (AVMD-Richtlijn) een formele rol heeft gekregen. In 2020 hield ERGA zich bezig met mediapluraliteit, online handhaving, zichtbaarheid en vindbaarheid van mediadiensten. Na het uitbreken van de COVID-19-crisis heeft ERGA geïnventariseerd wat de effecten zijn op de mediasector en welke maatregelen de landen hebben genomen om de negatieve gevolgen te bestrijden. Naast (financiële) steunmaatregelen wordt ook gekeken naar het bevorderen van de toegankelijkheid tot betrouwbare informatie over COVID-19 en het stimuleren van mediawijsheid. Het Commissariaat was voorzitter van een werkgroep die onderzoek heeft gedaan naar definities en interpretaties van desinformatie, misinformatie en aanverwante begrippen. De studie had als doel om bij te dragen aan meer consistent beleid over desinformatie. Een belang dat door de actuele desinformatievraagstukken gerelateerd aan de COVID-19-crisis, de zogeheten infodemic, alleen maar groter is geworden. Het heeft geresulteerd in het rapport *Notions of Disinformation and Related Concepts* dat zeer goed is ontvangen door de Europese Commissie en unaniem is aangenomen. De diverse rapporten en verslagen van activiteiten van ERGA zijn te vinden op www.erga-online.eu.

■ **Marcel Betzel, internationaal beleidsadviseur en ERGA-vertegenwoordiger van het Commissariaat, wijst op het belang van consistentie in de aanpak van desinformatie zeker tijdens de Coronacrisis.**

“Misleidende info over het ontstaan en bestrijden van het virus kan razendsnel viraal gaan. Tegelijkertijd kunnen platforms en overheden de crisis aangrijpen als vrijbrief om de vrijheid van informatie en meningsuiting te beknotten.”

EPRA: het European Platform of Regulatory Authorities (EPRA) is het oudste netwerk van mediatoezichthouders en telt momenteel 54 leden uit 47 landen. Naast toezichthouders uit EU-lidstaten zijn ook toezichthouders uit veel andere (Europese) landen lid van EPRA. Hierin verschilt het netwerk duidelijk van het later opgerichte ERGA, waar alleen EU-lidstaten volwaardig lid van zijn. EPRA heeft niet zoals ERGA een plek in de hernieuwde Richtlijn audiovisuele mediadiensten toebedeeld gekregen. EPRA-leden komen normaal gesproken twee keer per jaar bij elkaar om in plenaire vergaderingen en werkgroepen uiteenlopende toezichtthema's te bespreken. Nederland zou in 2020 een EPRA-vergadering verzorgen. Het Commissariaat was bezig met de voorbereidingen van een event in Rotterdam dat zou plaatsvinden in september 2020 toen de COVID-19-crisis roet in het eten gooide. Digitaal gingen de vergaderingen door en werd onder andere gesproken over de relatie van toezichthouders met mediagebruikers, hoe toezichthouders moeten inspelen op markttrends en technologische ontwikkelingen en de impact van de COVID-19-crisis op de mediasector. Naast de digitale conferenties verzorgde EPRA ook een aantal thematische podcasts. Meer informatie over EPRA en zijn activiteiten is te vinden op www.epra.org.

Contact Comité: het Contact Comité is een door de Europese Commissie voorgezeten overlegorgaan dat net als ERGA een grondslag heeft in de Richtlijn audiovisuele mediadiensten. De landen zijn vertegenwoordigd door de nationale ministeries die voor media verantwoordelijk zijn. Veel landen, waaronder Nederland, vaardigen ook een vertegenwoordiger van de mediatoezichthouder af. In 2020 stond de implementatie van de herziene Richtlijn audiovisuele mediadiensten centraal. Daarbij is veel aandacht uitgegaan naar richtsnoeren van de Europese Commissie om landen meer houvast te geven bij het toepassen van de Richtlijn, waaronder het verlenen van ontheffingen. Uit de afsluitende bijeenkomst bleek dat Nederland een van de eerste landen binnen de Europese Unie was die de Richtlijn had omgezet in nationale wetgeving. De wijziging van de Mediawet is op 1 november 2020 in gegaan.

■ **Oud-ERGA voorzitter Lubos Kuklis, voorzitter van de ERGA subgroep Desinformatie:**

“Met het rapport is voor de eerste keer gedetailleerd in kaart gebracht hoe in de EU-landen desinformatie en vergelijkbare begrippen worden geïnterpreteerd en toegepast. Het zal ongetwijfeld bijdragen aan een beter geïnformeerd debat op nationaal en EU niveau en helpen om desinformatie adequaat te kunnen bestrijden.”

Onderzoek

Het Commissariaat brengt jaarlijks de Mediamonitor uit. Deze rapportage brengt actuele informatie over de financieel-economische omstandigheden van mediabedrijven en het mediagebruik van Nederlanders, met een focus op nieuwsmediagebruik. Daarnaast wordt jaarlijks een onderzoek gedaan naar de diversiteit van televisiepakketten, en naar het kijkgedrag van Nederlanders. Ook is er aandacht voor eigen onderzoek.

Naast de eigen rapportages geeft het Commissariaat externe instanties opdracht onderzoek te doen naar specifieke sectoren en onderwerpen.

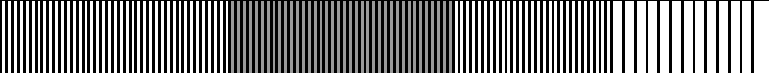
Mediamonitor; mediagebruik, mediabedrijven en mediamarkten

De Nederlandse mediasector kenmerkt zich door een overgang van offline naar onlinegebruik en toenemende convergentie, internationalisering en concentratie van de verschillende mediamarkten.

Jongeren gebruiken media niet alleen anders, ze gebruiken ook andere media: sociale media, podcasts, Spotify en Netflix. Echter, de grote meerderheid van de Nederlandse bevolking is niet jong en voor deze groep hoort het gebruik van traditionele media nog altijd tot het dagelijkse menu. Daardoor verandert het mediagebruik van de Nederlandse bevolking langzaam. Door de COVID-19-crisis en de lockdown bleven veel Nederlanders vaker en langer thuis en keken vooral meer televisie. Ook het radiogebruik en het bereik van online nieuwsdiensten steeg tijdens de eerste coronagolf aanzienlijk.

Voor wat betreft mediaconcentratie bevindt Nederland zich ook in 2020 nog steeds in de tweede Vlaamse overnamegolf. De aanbiedersconcentratie op de markten voor radio, televisie, en vooral dagbladen is al geruime tijd zeer hoog. Door de overname van Sanoma is DPG Media de grootste uitgever van dagbladen en tijdschriften in Nederland geworden en heeft het concern met NU.nl ook zijn positie op de nieuwsmarkt uitgebreid. Mediahuis heeft in de eerste helft 2020 laten weten de NDC mediagroep over te willen nemen en ACM heeft eind november 2020 toestemming hiervoor gegeven. Dat de Nederlands online reclamemarkt door Google of Facebook gedomineerd wordt en het overgrote deel van de online advertentiebestedingen naar deze twee grote internationale spelers stroomt, is daarvoor een belangrijk argument. De internationale concentratie legitimeert dus de nationale.

Tijdens de lockdown in het voorjaar van 2020 wordt ook het ontwrichtende effect van COVID-19 op de mediasector zichtbaar. Tegenover een toename van het bereik van televisie, radio, en online nieuwsmedia staat een daling van reclame-inkomsten, waarvan journalistieke producten – in belangrijke mate afhankelijk zijn. Dit kan op de langere termijn gevolgen hebben voor de mate waarin de samenleving wordt geïnformeerd over nieuws.

Het redactiestatuut bij aanbieders van av mediadiensten

In de Mediawet (2008) is bepaald dat publieke en commerciële media-instellingen verplicht zijn een redactiestatuut te hebben waarin de journalistieke rechten en plichten van de medewerkers die zijn belast met de samenstelling van programma-aanbod worden geregeld. Het redactiestatuut dient in ieder geval waarborgen voor de redactionele onafhankelijkheid ten opzichte van adverteerders en sponsors te bevatten. Er is geen nadere duiding gegeven aan de wettelijke eisen en evenmin aan de manier waarop het Commissariaat hierop toezicht moet houden.

Eind 2019 is het Commissariaat met een kleinschalig onderzoek begonnen om in kaart te brengen hoe de media-instellingen invulling geven aan deze wettelijke verplichting. Hiervoor heeft het Commissariaat een representatieve steekproef aan ruim 50 media-instellingen verzocht hun redactiestatuut op te sturen en een korte vragenlijst over hun redactiestatuut in te vullen.

De resultaten van het onderzoek werden in 2020 bekend en laten zien dat aan de harde wettelijke eisen in het algemeen wordt voldaan: bijna alle media-instellingen beschikken over een redactiestatuut en in een meerderheid van de statuten wordt duidelijk dat de medewerkers bij het tot stand komen betrokken waren. Ook wordt in het algemeen naar journalistieke codes en regelingen verwezen en waarborgen voor onafhankelijkheid genoemd. Echter, ons onderzoek heeft ook laten zien dat vorm en omvang van redactiestatuten sterk uiteenlopen. Er zijn zeer korte statuten van minder dan een pagina, maar ook zeer uitgebreide exemplaren met een gedegen beschrijving van alle organen met bevoegdheden en uitgebreide en gestandaardiseerde procedures. De lengte is op zich al een goede indicator voor de mate van bescherming die een redactiestatuut biedt. De korte exemplaren verdienen nauwelijks de titel redactiestatuut omdat daarin geen feitelijke bescherming van de redactie te vinden is.

De bepalingen rond het redactiestatuut in de mediawet zijn summier en ons onderzoek toont aan dat deze in de huidige vorm niet geschikt zijn om de naleving van de wettelijke verplichtingen goed te kunnen beoordelen. Het Commissariaat vindt het wenselijk dat er concrete toetsingscriteria komen waaraan redactiestatuten zouden moeten voldoen. We presenteren begin 2021 aan het ministerie van OCW en experts onze bevindingen met de aanbeveling meer concrete toetsingscriteria, al dan niet in de vorm van modelstatuten, te overwegen. Na deze bijeenkomst sluiten we het onderzoeksrapport af en wordt dit gepubliceerd.

Digital News Report Nederland

Het Commissariaat is sinds 2018 de Nederlandse partner van het Reuters Institute for the Study of Journalism. In juni 2020 heeft het Commissariaat in het kader van de derde editie van het Digital News Report Nederland uitgebracht.

Vertrouwen in en gebruik van nieuws en nieuwsmedia zijn twee belangrijke indicatoren voor een goed functionerend nieuwsecosysteem die we met het onderzoek monitoren. De resultaten laten zien dat het nieuwsgebruik en vertrouwen in nieuws sinds 2018 hoog en stabiel is. Hierbij past de kanttekening dat de meting 2020 vlak voor de uitbraak van COVID-19 in Nederland heeft plaatsgevonden en de effecten daarvan dus nog niet in dit onderzoek konden worden verwerkt.

Al voor COVID-19 was het aandeel dagelijkse gebruikers van nieuws in Nederland met 85 procent hoog. Vooral op televisie bereikt het nieuws de meeste Nederlanders, online nieuws van traditionele media staat op de tweede plek, en sociale media staan nog voor radio en print op plek drie. Televisie, print en radio zijn de mediatypes waar vooral ouderen hun nieuws vandaan halen. Online nieuwsmedia en vooral sociale media worden vooral door jongeren geraadpleegd.

Nederland hoort ook in 2020 weer tot de landen met het hoogste vertrouwen in nieuws. Het vertrouwen is met name groot in nieuws dat Nederlanders zelf lezen, kijken of beluisteren. De afzonderlijke Nederlandse nieuwsmerken worden in 2020 opnieuw als zeer betrouwbaar ingeschat. Het vertrouwen in nieuws dat wordt verkregen via zoekmachines en vooral nieuws op sociale media is veel minder groot. Dat geldt opmerkelijk genoeg ook voor jonge Nederlanders, die hun nieuws dus voornamelijk van sociale media halen.

De zorgen over nepnieuws zijn verhoudingsgewijs klein. In andere landen nemen deze zorgen juist toe. Van alle 40 onderzochte landen is het aandeel dat zich zorgen maakt over wat echt en wat nep is op internet in Nederland met 32 procent het laagst.

Er bestaan wel zorgen of het nieuwsaanbod ook op lokaal niveau op peil zal blijven. De lokale krant, zowel offline als online – dus de lokale edities van het regionale dagblad en de huis-aan-huisbladen – is de meest gebruikte lokale nieuwsbron en staat nog boven de lokale televisie. De huis-aan-huisbladen verkeerden al voor de COVID-19-crisis in zwaar economisch weer, een aantal was zelfs al gestopt met verschijnen. Van zogenoemde hyperlocals (online only nieuws) maken weinig Nederlanders gebruik.

In juni 2021 brengt het Commissariaat het Digital News Report Nederland 2021 uit, daarin staan we uitgebreid stil bij de vraag hoe het nieuwsgebruik en het vertrouwen in nieuws tijdens de pandemie is veranderd.

■ Edmund Lauf, Projectleider onderzoek bij het Commissariaat:

“We zitten midden in een enorme digitale transformatie die het medialandschap radicaal verandert. De impact van de maatregelen tegen Covid-19 zorgen ervoor dat deze ontwikkelingen in een stroomversnelling terecht komen. Vertrouwen in en gebruik van onafhankelijke en pluriforme journalistieke media is nu belangrijker dan ooit en misschien het beste wapen tegen nepnieuws en filter bubbles. Met onze Mediamonitor en de deelname aan het project Digital News Report houden we de vinger aan de pols en zullen risico's signaleren als deze ontstaan.”

Onderzoek naar diversiteit van televisiepakketten

Het onderzoek naar de diversiteit van televisiepakketten is in 2020 voor het zevende jaar op rij uitgevoerd.

Er is sinds 2014 veel veranderd in de markt voor televisiepakketten, onder anderen op gebied van marktconcentratie en nieuwe initiatieven. Een aantal kleine en grote spelers fuseerde en analoge en meerdere pluspakketten verdwenen. Ook is een aantal aanvullende onderzoeken gedaan, bijvoorbeeld naar televisie à la carte, de doorgifteverplichting van zenders en het opzeggen van het televisiepakket.

Veel Nederlanders zijn, ondanks het teruglopen van lineaire kijktijd, nog steeds trouw aan hun aanbieder. Uit onderzoek blijkt dat het aantal abonnees met een televisiepakket slechts licht daalt met minder dan een procent per jaar. Ondanks deze ontwikkelingen steeg het aantal zenders én de diversiteit in zenders in de digitale standaardpakketten. Diverse, digitale standaardpakketten zijn daarmee de norm geworden voor het aanbieden van televisiezenders.

Governance & Personeelsbeleid

Huis op orde

In 2020 zijn zeventien projecten in vijf clusters afgerond in het kader van het project 'Huis op orde'. Hieronder een bloemlezing.

Tijdschrijven, kostentoerekening en KPI's

Om tot meer transparantie en inzicht in de doelmatigheid van de organisatie te komen (een aanbeveling uit PwC-evaluatie) is het Commissariaat per 1 januari 2020 met tijdschrijven begonnen en het daaraan koppelen van KPI's. Daarnaast is het systeem van tijdregistratie een belangrijke bouwsteen in het ontwikkelen van een allocatiesysteem voor het toerekenen van de kosten van de uitvoering van de wettelijke taken van het Commissariaat.

Digitalisering en informatiemanagement

Eind 2019 werd een systeem om zaakgericht te werken geïmplementeerd. Omdat de behoefte aan digitalisering en informatiemanagement sterk toeneemt, is in 2020 een inventarisatie gemaakt van aanvullende systemen en applicaties om in alle behoeften te voorzien. Deze zijn meegenomen in het ICT-jaarplan dat doorloopt tot en met december 2021. Op basis daarvan zal de komende jaren sterk worden geïnvesteerd in digitalisering en informatiemanagement.

Account- en relatiemanagement

Interactie met onze stakeholders waaronder de onder ons toezicht staande partijen, staat hoog in ons vaandel. Het gericht investeren in account- en relatiemanagement zorgde voor een grote optimalisatieslag.

Door COVID-19 hebben we het accent verlegd van groepsvoorlichting naar één-op-één gesprekken; op deze manier konden we goed inspelen op de wensen en behoeften van onze stakeholders en werken aan het herstel van hun vertrouwen in onze organisatie.

Onze belangrijkste stakeholders benaderen we vanaf eind 2020 als account en het proces van account- en relatiemanagement en toezichthouden wordt verder gedigitaliseerd.

In maart 2020 hield het Commissariaat een bijeenkomst voor zijn stakeholders, waaronder landelijke, regionale en lokale publieke omroepen, producenten, commerciële media-instellingen, commerciële mediadiensten op aanvraag, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en andere media gerelateerde organisaties. Tijdens deze bijeenkomst, de Strategy Walk, gingen we met onze stakeholders de dialoog aan over het continu veranderende medialandschap en het toezicht daarop.

We bewegen in een veranderend landschap waarin vernieuwing aan de orde van de dag is. De grenzen tussen vormen van media-aanbod vervagen, en creatie en distributie van content wordt steeds makkelijker. Ook ontstaan er nieuwe business- en financieringsmodellen en vindt er een verschuiving in het gebruik van media plaats. Tijdens de Strategy Walk kwamen diverse onderwerpen aan bod, zoals de historie van het medialandschap en de relatie tot toezicht, informatievoorziening in Nederland en creatie van relevante media. Ook over de rol, de invloedssfeer, en de toezichtstrategie van het Commissariaat werd van gedachten gewisseld. Er werd uitvoerig gesproken over strategische

lijnen, uitdagingen en wat dit van ons allemaal vraagt.

Met ruim 80 aanwezigen, essentiële inzichten en zeer positieve respons mogen we terugkijken op een zeer succesvol event. De opgedane kennis is verder uitgewerkt en heeft een grote rol gespeeld in onze toezichtstrategie 'Kijk verder!'. Ook de komende jaren blijven we nauw in contact met onze stakeholders, onder andere om te toetsen of onze toezichtstrategie op koers blijft.

■ **Guus van Kleef, directeur Omroep Gelderland**

“De Strategy Walk was een prima initiatief en hebben we positief ervaren. Er werd meegedacht, geparticipeerd en ideeën aangedragen. En er werd ruimte gegeven om ook even kritisch terug te blikken. Kortom: een mooie start om de nieuwe toekomst in te gaan.”

Governance en bezoldiging College van Commissarissen

Aanleiding om onderzoek naar de governance te doen was de vijfjaarlijkse wettelijke evaluatie van het Commissariaat als zelfstandig bestuursorgaan die in 2019 door PwC is uitgevoerd.

Dat onderzoek heeft onder meer geresulteerd in een aanbeveling aan de minister om te verkennen of de governance van het toezicht op het mediaveld -waaronder de interne sturing en de relatie met het ministerie - nog actueel en toekomstbestendig was. Wij deelden dit belang en zijn constructief opzoek gegaan naar passende oplossingen.

ABDTOPConsult is vervolgens door het ministerie gevraagd om inzicht te bieden in de voorwaarden met betrekking tot de inrichting van de governance. ABDTOPConsult pleitte in het opgeleverde brieffrapport¹ voor een korte en een (middel-)lange termijnstrategie. Voor de korte termijn werd het belangrijk gevonden om de governance zo in te richten dat de organisatie in staat wordt gesteld om eerst het huis op orde te krijgen (transitiefase). Dit betrof de bedrijfsvoering, het realiseren van goede communicatie en een sterke inhoudelijke verbinding tussen het College en de werkorganisatie.

Dit heeft ertoe geleid dat de governance van het College per 1 oktober 2020 is aangepast² en dat de commissarissen die na die datum worden aangesteld onder een nieuwe bezoldigingsregeling³ vallen.

Het College wordt in de nieuwe situatie geleid door de collegevoorzitter die tevens eindverantwoordelijk is voor de aansturing van de organisatie. De voorzitter is samen met twee parttime commissarissen met relevante juridische resp. financiële expertise verantwoordelijk voor de bestuursrechtelijke besluitvorming.

Een groot deel van 2020 werd onder leiding van de interim-voorzitter feitelijk al gewerkt volgens deze structuur. De ervaringen zijn tot nu toe positief. Met deze structuur komt de verbinding tussen de organisatie en het College meer in balans en kan de rolzuiverheid beter worden bewaakt. De rolzuiverheid binnen het Commissariaat wordt verder als volgt geborgd:

Het College als geheel geeft richting, benoemt resultaten, geeft de beleidskaders mee en borgt de productie en de kwaliteit van het werk van het Commissariaat.

- De voorzitter is verantwoordelijk voor de aanpak, werkwijze en de inzet van mensen en middelen om het resultaat binnen de afgesproken kaders te behalen.
- De werkorganisatie is integraal verantwoordelijk voor de uitvoering van taken en opdrachten en het voorbereiden van voorstellen en adviezen aan het College.

Verder heeft het Commissariaat bij de minister aangegeven behoefte te hebben aan ondersteuning vanuit twee externe organen: een Expert Panel en een Raad van Advies. Met de Raad van Advies beoogt het Commissariaat een gremium beschikbaar te hebben dat het College kan adviseren als er behoefte is aan een vertrouwde 'sparring partner'. Het Expert Panel zou moeten fungeren

als inhoudelijk klankbord voor kennisverrijking ten aanzien van ontwikkelingen in het mediaveld. Deze externe organen zullen geen statutair onderdeel uitmaken van de organisatie. De verantwoordelijkheid voor de opstart van deze organen ligt bij het nieuwe College en de bekostiging zal uit de reguliere middelen van het Commissariaat plaatsvinden.

De herijking van de governance van het College vroeg ook om een nadere invulling van de interne organisatie van het Commissariaat. Met het bureau Van de Bunt Advies heeft het College een intensief traject doorlopen dat moest leiden tot een nieuwe manier van werken waarbij de taken die het Commissariaat heeft zijn herijkt op basis van de principes (i) continuïteit van het Commissariaat naar de toekomst toe (ii) maatschappelijke relevantie en effectiviteit, en (iii) het creëren van interessant werk en een prettige werkomgeving voor de medewerkers.

Dit project ging in april 2020 van start. Alle medewerkers van het Commissariaat, maar in het bijzonder de leden van de Ondernemingsraad en de afdelingsmanagers, waren intensief betrokken bij het ontwerp voor de herinrichting van de organisatie. Het College heeft op 11 november 2020 de Ondernemingsraad gevraagd positief te adviseren over de herinrichting en een wijziging in de aansturing. In de nieuwe structuur is iedere functie een practice en heeft iedere practice een eigen Practice Lead. We denken dat dit het beste aansluit bij de eerstvolgende ontwikkelfase: 'het realiseren van een kwaliteitsverbetering ten aanzien van alle functies in de taakopdracht'.

¹ Briefadvies "Op weg naar een toekomstbestendige en slagvaardige toezichthouder", 5 februari 2020

³ Verwijzing naar brief minister aan TK van 10 juni 2020 (zie folder bijlagen)

⁴ Verwijzing naar bezoldigingsregeling (zie folder bijlagen)

Practices

De practices zijn zo ingericht dat zij een herkenbaar profiel hebben wat zal bijdragen aan meer duidelijkheid voor onze stakeholders en een snellere afhandeling van hun zaken.

Vanaf 1 februari 2021 kent het Commissariaat vier practices:

- **Markttoegang:** de practice Markttoegang draagt onder meer zorg voor aanwijzingen, toestemmingen, registraties van media-instellingen, ontfen-fingen en zendtijd voor politieke partijen en overheidsvoorlichting.
- **Toezicht:** de practice Toezicht draagt onder meer zorg voor het toezicht op de naleving van de Mediawet 2008, de Mediawet BES, de Wet op de vaste boekenprijs en de Wet normering topinkomens. De practice adviseert over de bekostiging van publieke media-instellingen, de NPO en RPO en over de waardering van programmeergegevens. Ook besluit de practice over de bekostiging van regionale publieke media-instellingen, behandelt verzoeken om toestemming voor nevenactiviteiten en beoordeelt samenwerkingsovereenkomsten tussen regionale en lokale publieke media-instellingen.
- **Handhaving & Bezwaar:** de practice Handhaving & Bezwaar is onder meer verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen bij overtreding van normen waarop het Commissariaat toezicht houdt en het opstellen van wetsinterpreterende beleidsregels en regelingen. De practice behandelt besluiten in het kader van verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur en alle bezwaar- en (hoger) beroepsprocedures.
- **Onderzoek & Beleidsadvies:** de practice Onderzoek & Beleidsadvies doet onderzoek, agendeert en signaleert relevante ontwikkelingen in de mediasectoren brengt diverse onderzoeksrapporten uit zoals de Mediamonitor. De practice draagt zorg voor de wettelijke voorgeschreven beleidsadviezen en voor samenwerking met collega toezichthouders, internationale partijen en andere organisaties.

In de loop van 2021 wordt de practice Contact & Voorlichting ingericht. Deze practice gaat zich onder andere bezighouden met het onderhouden van externe contacten, waaronder het organiseren en geven van voorlichting aan stakeholders als media-instellingen, pers en publiek.

Naast de vier practices kent het Commissariaat vanaf 1 februari de afdeling Bestuurs- en organisatiezaken. Deze afdeling draagt zorg voor ondersteuning van het College en voor de bedrijfsvoering, waaronder governance, compliance, financiën, IT, HR, communicatie en facilitaire zaken. De afdeling wordt geleid door de directeur Bestuurs- en organisatiezaken die tevens optreedt als collegesecretaris.

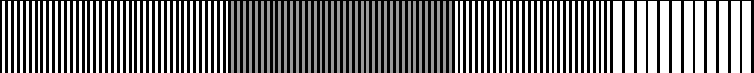
Verkenning wettelijke taken

Een aanbeveling uit de ZBO-evaluatie en het rapport van ABDTOPconsult was dat een verkenning naar de wettelijke taken van het Commissariaat in het licht van de ontwikkelingen in de mediasector gewenst was. Voor een deel hebben wij deze verkenning zelf gedaan als input voor de toekomststrategie 'Kijk verder!'. In 2021 zal de discussie met het ministerie over dit onderwerp worden vervolgd om te komen tot optimale samenwerking met realistische verwachtingen.

Toekomstbestendig houden bezetting

Op basis van onze wettelijke en strategische taken maken we in 2021 een impactanalyse met betrekking tot de bestaande bezetting. Hierin nemen we ook het internationale en technologische aspect mee.

Cultuur en medewerkers-engagement

Er is in 2020 ook hard gewerkt aan het verbeteren van de onderlinge samenwerking, het terugdringen van het verloop onder het personeel en het verbeteren van de medewerkers-engagement.

Samen met extern bureau Spark for Growth is in januari 2020 een programma opgezet om met vertrouwen vooruit te kunnen op basis van open communicatie. Het College en het Management Team gingen hier in de eerste maanden van het jaar in voor en daarna werd het programma verder geïmplementeerd binnen de organisatie. Er werd inzicht verkregen in persoonlijke drijfveren, drijfveren van het team en die van alle medewerkers. Aan het eind van het jaar werd intervisie geïntroduceerd om zo de opbrengsten van het programma te borgen en de stijgende lijn vast te houden.

■ **Roald Pool, Senior Consultant Management Development Leeuwendaal**

“Het Commissariaat heeft in 2020 op het vlak van de engagement van zijn medewerkers een duidelijke en significante vooruitgang geboekt. Dit is een enorme prestatie, gezien de situatie waarin de organisatie zich in 2019 op dit vlak bevond. Een kritieke massa van medewerkers is positief en heeft vertrouwen in de organisatie. Dit biedt sterkte kansen op (aantoonbare) vooruitgang en groeikansen binnen de teams.”

In september 2019 werd een medewerker-engagementonderzoek gehouden, waaruit bleek dat de betrokkenheid binnen de organisatie vrij laag was. Het onderzoeksbureau deed de volgende aanbevelingen: duidelijkheid geven ten aanzien van verwachtingen die aan medewerkers worden gesteld in relatie tot taken die moeten worden gedaan; beter inzetten van talent, verhogen van de kwaliteit van de output, onder andere door het bieden van een heldere strategie en visie.

In september 2020 werd het medewerkers-engagement onderzoek herhaald en dit bracht ons een significante verbetering ten opzichte van de resultaten van 2019. De respons op het onderzoek bedroeg 93%. Dit betekent een hoge betrokkenheid en toewijding van onze medewerkers. Sterk scoorden het krijgen van erkenning, aanmoediging van persoonlijke ontwikkeling en rekening houden met ieders mening. Medewerkers ervaren groei en vooruitgang en zijn tevreden over het Commissariaat als werkgever. We zijn op de goede weg maar blijven ook werken aan ontwikkelpunten. Eén daarvan is het duidelijker formuleren van verwachtingen die aan onze mensen mogen worden gesteld. Met tools als Management Drives ontwikkelen we de organisatie vanuit de kracht van onze medewerkers. We zijn er enorm trots op dat in 2020 bleek dat zij een belangrijke cultuurverandering ervaren op het punt van open en eerlijke communicatie en de mogelijkheid om zichzelf te ontwikkelen.

Het implementeren van de nieuwe governance en organisatiestructuur, de indeling van onze functies in Functiegebouw Rijk in 2021 en het opzetten van een nieuwe gesprekscyclus zullen verder bijdragen aan een open en stimulerende cultuur.

De samenwerking tussen de Ondernemingsraad en de bestuurder liep het afgelopen jaar zeer voorspoedig. Een mooi voorbeeld is dat binnen zes weken het adviestraject over de herinrichting van de organisatie per 1 februari 2021 werd afgerond.

■ **Frank Volmer, directeur Stichting Ether Reclame (Ster)**

“We merken dat het Commissariaat toegankelijker wordt en naast toezichthouder ook een constructieve sparringpartner is om beleid toekomstbestendiger te krijgen.”

Flexibel werken, het nieuwe normaal

Hoewel er op 3 maart 2020, de dag van de Strategy Walk al wel tekenen waren dat het coronavirus ook ons land niet zou passeren, konden wij toen nog niet vermoeden dat we vanaf 16 maart vrijwel volledig thuis zouden gaan werken. In het weekend van 14 en 15 maart 2020 werden hiervoor door ons bedrijfscontinuïteitsteam de nodige voorbereidingen getroffen. Daardoor verliep de overgang naar thuiswerken vrijwel vanaf het begin soepel en bleek dat onze medewerkers en stakeholders zich goed konden aanpassen aan deze veranderende omstandigheden.

Voor de zomer hielden wij onder onze medewerkers een enquête over flexibel werken. Daaruit bleek dat de meeste van ons goed uit de voeten kunnen met deels thuis en deels op kantoor werken. Omdat de organisatie in 2020 nog volop in beweging was, werd er veel tijd en energie gestoken in het betrekken van onze mensen bij de veranderingen die op stapel stonden. Dat gebeurde voornamelijk tijdens digitale bijeenkomsten en kantoorborrels.

Een mooi moment was de medewerkersbijeenkomst op 22 september 2020. Op het mediapark bij Beeld en Geluid konden we - met in achtneming van de anderhalve-meterregel - elkaar zien en bijpraten over alle lopende zaken en ontwikkelingen binnen onze organisatie. Aan het eind van 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuw huisvestingsplan zodat de flexibele manier van werken zo goed mogelijk wordt gefaciliteerd wanneer we weer vaker naar kantoor mogen. Daarbij speelt ook dat het pand van het Commissariaat eigendom is en met bijna twintig jaar op de teller toe is aan modernisering. Het afgelopen jaar werd de entree al gemoderniseerd en gastvrijer gemaakt. Gasten worden warm ontvangen en eigen medewerkers kunnen op diverse plekken in de entree gebruik maken van informele settings.

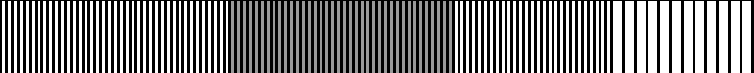
HR-agenda

Het Commissariaat streeft naar een stabiel personeelsbestand dat bestaat uit een harde kern van vaste medewerkers en een daarom heen geformeerde flexibele schil. Gezien de geringe omvang van de organisatie biedt dat de beste garantie voor continuïteit. Wij kunnen ook in de toekomst niet zonder externe inhuur voor vervanging en een vaste flexibele schil voor zaken en expertise die wij niet binnen de eigen organisatie kunnen beleggen.

Doelen zijn geformuleerd om het verloop binnen de organisatie terug te dringen enerzijds en een goede in- door- en uitstroom te realiseren anderzijds. Met behulp van een vaste recruiter is in 2020 een aantal vacatures voor vast personeel succesvol ingevuld. Er wordt gewerkt aan het behoud van onze medewerkers door o.a. een grotere medewerker-engagement te creëren, een betere on-boarding van nieuwe medewerkers, en door medewerkers betere ontwikkelmogelijkheden te bieden.

Voor een cijfermatige onderbouwing wordt verwezen de jaarrekening.

COVID-19

De invloed van de coronapandemie heeft op een aantal terreinen effect gehad op onze manier van werken, onze bedrijfsactiviteiten en interne processen.

Onze medewerkers werken vanaf 16 maart 2020 grotendeels thuis. Ons business continuïteitsteam had geanticipeerd op een eventuele lockdown toen de omvang van de verspreiding van het virus duidelijk werd. Er werd een aantal weken voor de lockdown een Corona-protocol opgesteld dat steeds werd bijgesteld als de situatie daar om vroeg. Thuiswerkplekken werden snel geregeld en overlegstructuren via Teams ingericht. Medewerkers konden een tweede scherm en bureaustoel op kantoor ophalen. Vergaderingen vinden online plaats. Bij uitzondering vindt er overleg plaats op kantoor, met in acht-neming van de anderhalve-meterregel. De categorieën overleg die op kantoor plaatsvinden zijn gecategoriseerd in het Coronoprotocol. Medewerkers die zorgtaken hebben konden tijd schrijven op een Corona-code. Daarnaast werd veel aandacht besteed aan maatwerkoplossingen daar waar het nodig was om de work/life balance zo veel mogelijk te faciliteren.

Het bedrijfspand werd als onderdeel van het coronaprotocol coronaproof gemaakt. Via pijlen op de vloer worden looprichtingen aangegeven. Ook zijn er extra hygiënemaatregelen getroffen: zo worden er hygiënemedelingen bij onder andere de entree, toiletten, koffieautomaten en kopieermachines opgehangen. Ook is er in alle ruimtes van het gebouw desinfecterende gel aanwezig.

Bedrijfs- of afdelingsuitjes en teambuilding vonden virtueel plaats om het contact met de collega's te onderhouden en medewerkers te informeren.

Hoewel de impact van de coronacrisis significant is zijn wij er in geslaagd onze doelstellingen te behalen dankzij de inzet van onze mensen.

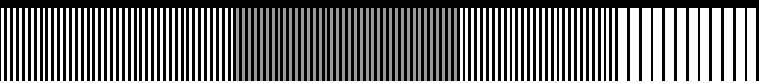
Het debiteurensaldo is ultimo 2020 hoger doordat er vanwege COVID-19 betalingsregelingen met diverse partijen zijn afgesloten.

Financiën

De bekostiging van het Commissariaat maakt onderdeel uit van de mediabegroting. De begroting en jaarrekening worden onder verantwoordelijkheid van het college van commissarissen aan het ministerie aangeboden.

Het ministerie keurt deze stukken formeel goed en er wordt regelmatig overleg gevoerd over de begroting in relatie tot onze wettelijke taken als toezichthouder. Voor 2020 is de bijdrage van het ministerie vastgesteld op € 5.062.000 (in 2019: € 5.008.000). Naast de bijdrage van het ministerie brengt het Commissariaat toezichtkosten in rekening aan de commerciële media-instellingen, die onder zijn toezicht vallen. Over 2020 bedroeg dit € 2.823.000 (in 2019: € 2.731.000).

De jaarrekening over 2019 is op 12 maart 2020 ter goedkeuring aan de minister voorgelegd. De begroting voor 2020 is op 10 december 2019 door het ministerie goedgekeurd.

De jaarrekening van het Commissariaat wordt gecontroleerd door Mazars Accountants N.V. Het exploitatieresultaat 2020 komt uit op € 272.000 positief. In de begroting werd rekening gehouden met een resultaat van nihil. De belangrijkste redenen van deze afwijking zijn:

- De baten zijn € 101.000 hoger door de indexering van de OCW bijdragen en hogere toezichtkosten commerciële media-instellingen en commerciële media-instellingen op aanvraag als gevolg van een toename van het aantal commerciële media-instellingen onder ons toezicht ten opzichte van 2019.
- Niet dan wel op een later moment invullen van vacatures (door vaste of tijdelijke inhuur van personeel) leidde tot een besparing van circa € 600.000 op de personeelskosten.
- De onderzoeks-/advieslasten zijn € 396.000 lager dan de begroting door met name lagere kosten voor de ledentelling en andere onderzoeken die zijn uitgesteld naar 2021 of niet zijn doorgegaan. Daarnaast zijn er minder juridische procedures geweest in 2020 waardoor de proceskosten ook lager zijn.
- De overige lasten zijn € 688.000 hoger door investeringen in de verdere verbetering van de bedrijfsvoering en de interne organisatie (project huis op orde).
- De afschrijvingslasten zijn € 105.000 hoger dan begroot, voornamelijk vanwege een andere presentatie van de OCW investeringssubsidie

voor het pand. Deze post is in de realisatie niet verantwoord in het exploitatieresultaat, maar rechtstreeks verantwoord als een mutatie in de bestemmingsreserve (eigen vermogen). Wanneer we dit verschil voor vergelijkingsdoeleinden elimineren, houden we een hogere afschrijvingslast over van € 30.000.

In de begroting worden de kosten van de organisatie toegerekend naar taakgebieden. Daarmee wordt duidelijk gemaakt waar de nadruk van de werkzaamheden liggen. In onderstaande tabel volgt het exploitatieresultaat 2020 in vergelijking met de begrotingen voor 2020 en 2021 waarbij de lasten zijn toegerekend naar taakgebieden:

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2020	Begroting 2020	Begroting 2021
Baten			
OCW	5.062	4.998	5.062
Commerciële media-instellingen	2.823	2.786	2.984
Totaal baten	7.885	7.784	8.046
Lasten per taakgebied			
Markttoegang	748	563	969
Financieel toezicht	326	417	766
Media toezicht	765	951	605
Advisering	506	945	692
Marktonderzoek	199	270	547
Vaste boekenprijs	254	254	58
Juridische procesgang	647	1.280	1.392
Ondersteunende taken	3.238	2.195	2.596
Collegetaken	608	512	421
Indirect	323	397	0
Totaal lasten	7.614	7.784	8.046
Bedrijfsresultaat	271	0	0
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1	0	0
Exploitatieresultaat	272	0	0

In 2021 wordt gewerkt aan de implementatie van een kosten-allocatiesysteem waarbij de kosten van de organisatie op basis van tijdregistratie en kostenrelaties worden toegerekend aan de taakgebieden.

We zijn tevreden met het bereikte resultaat over 2020. Verbeteringen zijn gerealiseerd binnen onze bedrijfsvoering en ons werkveld is uitgebreid als gevolg van de invoering van de Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten. Ook de financiële positie op basis van liquiditeit en solvabiliteit is toereikend voor de bedrijfsactiviteiten van het Commissariaat.

Risicomanagement en Compliance

De basis voor het risicomanagement is onze betrouwbaarheid en reputatie als toezichthouder en het behoud van onze onafhankelijke positie als zelfstandig bestuursorgaan.

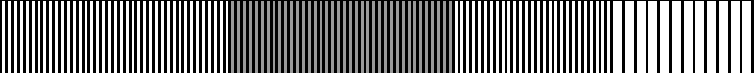
Compliance

Het College en het Management Team waren in 2020 verantwoordelijk voor het onderkennen, analyseren en beheersen van risico's. Risico's waarmee de organisatie kon worden geconfronteerd, werden daartoe onderverdeeld in strategische, operationele, compliance en financiële risico's. Het managen daarvan vormde een integraal onderdeel van het gevoerde beleid.

De risicobereidheid werd vastgesteld door de verschillende aspecten die van invloed waren op de risicobereidheid te bespreken en af te wegen. De overall risicobereidheid (risk appetite) van het Commissariaat is 'risico avers'. Dat betekent dat het totale risico dat de organisatie bereid is te accepteren niet verder gaat dan het risico dat nodig is om de strategische doelstellingen te behalen en de verplichtingen na te komen.

Over de belangrijkste risico's rapporteren wij in dit jaarverslag

Categorie	Omschrijving	Kans	Impact	Bereidheid risico te nemen
Strategische risico's	Verlies van de onafhankelijke positie als toezichthouder	Klein	Groot	Klein
	Reputatieschade	Medium	Groot	Klein
	Onvoldoende geëquipeerd zijn om in te spelen op de snelle ontwikkelingen in het medialandschap en op de toenemende wettelijke taken en maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van de rol van het Commissariaat	Groot	Groot	Klein
Toezichtrisico's	Toezichtsignalen worden niet tijdig onderkend of gedeeld tussen afdelingen	Klein	Medium	Klein
	Toezichtrisico's worden onvoldoende onderkend in de verschillende wettelijke taakgebieden	Klein	Groot	Klein
Bedrijfsvoerings risico's	IT-systemen sluiten niet aan op uitvoering van de toezichttaken	Groot	Medium	Klein
	IT-beveiliging biedt onvoldoende bescherming	Klein	Groot	Klein
	Onvoldoende mogelijkheden gekwalificeerd personeel aan te trekken	Medium	Groot	Klein
	Doelmatigheid niet op orde	Medium	Groot	Klein
	Onvoldoende bekostiging voor de uitvoering van taken	Medium	Groot	Klein
	Onjuistheden in de inning van toezichtkosten	Klein	Medium	Klein
	Onrechtmatigheid van bestedingen	Klein	Groot	Klein
Compliance risico's	Fouten bij interpretatie van wet- en regelgeving	Klein	Groot	Klein
	Fouten bij naleving in- en externe procedures	Medium	Groot	Klein

Risicomanagement

Mitigerende maatregelen

Wij treffen de volgende mitigerende maatregelen:

- **Strategische risico's:** al geruime tijd vindt een transformatie van een nationaal naar een internationaal mediaspeelveld plaats. Een speelveld waarin grote spelers als Google, YouTube, Netflix en Facebook domineren. Hierdoor vindt er een verschuiving van advertentie-inkomsten plaats en neemt het televisiebereik, met name onder jongeren, langzaam maar gestaag af. Een vergelijkbare dalende trend is waarneembaar bij het radiobereik.

Dit uitdijend toezichtveld, een sterke toename van het media-aanbod en nieuwe technologische ontwikkelingen brengen meer stakeholders en andersoortige risico's en uitdagingen mee, waarmee het Commissariaat in capaciteit en prioritering rekening moet houden. Dat brengt nieuwe toezichtuitdagingen mee. De verwachting is dat de technologische innovatie in de mediawereld nog maar aan het begin staat.

Door het Commissariaat is in 2020 sterk ingezet op het verkennen van de mogelijkheden om meer gebruik te maken van digitale toezichtinstrumenten en het toepassen van systeemgerichte-toezichtmethodes. Hiermee willen wij de effectiviteit van ons toezicht vergroten.

Door het politieke debat in binnen- en buitenland inzake media op de voet te volgen en daar een actieve bijdrage aan te leveren, kan snel worden geanticipeerd op veranderingen in wet- en regelgeving. Verder onderzocht het Commissariaat als onderdeel van de reguliere werkzaamheden en aan de hand van omgevings- en risicoanalyses zijn lange-termijn-toezichtstrategie die eind 2020 werd geïmplementeerd met als titel 'Kijk verder'.

Wij merken dat media en daarmee ook toezicht op de media een thema is waaromheen stakeholders waaronder belangenorganisaties zich "organiseren". Dat wil zeggen dat ze bewuste acties ondernemen om hun positie ten aanzien van bijvoorbeeld media-content duidelijk te maken. Het Commissariaat mitigeert de hiermee gepaard gaande risico's op bijvoorbeeld reputatieschade door issuemanagement.

Issuemanagement goed op orde hebben, betekent weten wat er speelt en wat er gaat spelen rond de thema's die voor onze organisatie van belang zijn. Het analyseren van stakeholders, duiden van maatschappelijke ontwikkelingen en inspelen op de politieke agenda zijn onontkoombaar als we structureel grip wil hebben op issues. Vanuit deze grip kunnen we proactief handelen. En in plaats van te reageren op issues om reputatieschade te voorkomen, issues benutten om ons profiel te versterken én de organisatie maatschappelijk te positioneren. Issuemanagement zal de komende tijd alleen maar belangrijker worden dus dit maakt een belangrijk onderdeel uit van onze communicatiestrategie.

- **Toezichtrisico's:** berichten uit het 'veld' en eigen onderzoek zijn de belangrijkste bronnen voor het onderkennen van toezichtsignalen. De signalen worden intern behandeld waarbij vertegenwoordigers vanuit diverse afdelingen betrokken zijn. Hiermee wordt het risico dat signalen niet tijdig worden onderkend of niet worden gedeeld significant beperkt.

Om de risico's te beperken is het Commissariaat vrijwel dagelijks in contact met de mediasector en doet regelmatig onderzoek naar ontwikkelingen binnen deze sector. We passen risicogericht toezicht toe en actualiseren op regelmatige basis onze toezichtstrategie.

Voor een vergelijking van de werkelijke kosten 2020 met de begroting 2020 verwijzen wij naar de paragraaf financiën.

- **Bedrijfsvoeringsrisico's:** in 2019 zijn stappen gezet in de modernisering van de IT-infrastructuur en is een nieuw zaaksysteem geïmplementeerd ter ondersteuning van het primaire proces. In 2020 is een IT-jaarplan gemaakt om binnen twee jaar het primaire proces en de daarbij behorende werkzaamheden verder te automatiseren en de samenwerking met onze stakeholders te optimaliseren.

In 2019 was het Commissariaat een aantal keer in het nieuws met zaken die onder andere betrekking hadden op de cultuur binnen de organisatie en het niet naleven van interne procedures. In 2020 zijn zeventien projecten gestart in het kader van 'Huis op orde'. Dit heeft onder andere geleid tot een verbetering in medewerkers-engagement. Daardoor is onze positie op de arbeidsmarkt verbeterd en zijn we er in geslaagd een aantal medewerkers met interessante toekomstgerichte profielen aan te trekken. Om verloop terug te dringen onderzoeken we jaarlijks de engagement van onze medewerkers en implementeren verbeteringen waar mogelijk. Daarnaast is een on-boarding programma geïntroduceerd om nieuwe medewerkers in te werken. Hiermee is het risico dat het voor het Commissariaat lastig was om medewerkers aan te trekken en te behouden gemitigeerd. Daarmee is ook het risico dat de tijdigheid van besluitvorming onder druk kon staan, door tekort aan personeel, gemitigeerd.

Per 1 januari 2020 werd een tijdregistratiesysteem ingevoerd. Dat systeem is na de zomer geëvalueerd en op basis van de eerste ervaringen geoptimaliseerd. Om inzicht in de doelmatigheid te vergroten werkt het Commissariaat per 2021 op basis van aan tijdregistratie gekoppelde KPI's.

De risico's ten aanzien van de financiën zijn beperkt door actief te sturen op bestedingen en inkomstenstromen. Periodiek wordt gerapporteerd over de uitgaven en inkomsten. Daar waar nodig wordt bijgestuurd om binnen de vastgestelde begroting te blijven. Met het ministerie wordt periodiek overleg gevoerd over budgetontwikkelingen op middellange termijn.

Ten behoeve van het waarborgen van de rechtmatigheid van bestedingen heeft het Commissariaat een compliance framework ontwikkeld, dat voorziet in strakke procedures rondom het aangaan van verplichtingen, het autoriseren van facturen en het uitvoeren van betalingen.

De algemene reserve is primair benodigd voor het opvangen van schade uit hoofde van bovenstaande risico's. Ten aanzien van bedrijfsvoering betreft dit de investeringsbehoefte in het kader van de investering in en bouwkundige aanpassingen aan het kantoorpand, IT-systemen, digitale instrumenten, organisatieverbeteringen en het aantrekken van hoogwaardig personeel. Daarnaast is er behoefte aan het ondersteunen van het nieuwe werken en daarbij behorende verbeteringen in de technische infrastructuur van het kantoorpand. De algemene reserve per ultimo 2020 is € 5.270.000. Wanneer we de hoogte van de algemene reserve af zetten tegen de baten over de periode 2018-2020 komen we op een norm van $5.270.000 / 7.568.000 = 70\%$.

- **Compliance risico's:** het Commissariaat is een kennisorganisatie. We zijn een lerende organisatie, waarin medewerkers trainingen en opleidingen kunnen volgen om het kennisniveau up-to-date te houden. Zorgvuldigheid in de uitvoering van onze werkzaamheden en onderbouwing van de besluitvorming dragen ertoe bij dat de risico's van onjuiste interpretatie van wet- en regelgeving gering is. Indien de zorgvuldigheid van de besluitvorming daarom vraagt, wordt extern advies ingewonnen.

Compliance risico's worden beperkt door het kennisniveau in de organisatie actief te monitoren, bijscholing te faciliteren en het inhuren van externe expertise.

In 2020 adviseerde gerenommeerde externe partijen het inkoopbeleid en het beleid op het vlak van compliance verder te implementeren. Dit heeft onder andere geleid tot de aanbesteding van twee externe inkoopadviseurs die het Commissariaat adviseren op het gebied van (complexe) aanbestedingen, het herijken van inkoopbeleid en het opstellen van een aanbestedingskalender.

Met de medewerkers wordt actief gesproken over de gedragscode integriteit en over de gevolgen voor hun werkzaamheden. Nieuwe medewerkers leggen in dat kader de eed of belofte af. Tijdens de inwerkperiode worden zij actief begeleid en voorgelicht over aspecten van toezichthouden en daaronder vallende integriteitskwesties.

Kerncijfers

Overzicht kritieke prestatie-indicatoren

In deze paragraaf worden de kerncijfers van het Commissariaat weergegeven. In 2020 zijn wij gestart met het meten van performance management op basis van tijdschrijven en het daaraan koppelen van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's). Het uitgangspunt voor de geformuleerde KPI's zijn resultaatafspraken met het ministerie. Vanaf 2021 sturen wij op onze strategische doelstellingen op basis van deze KPI's. In 2020 zijn we gestart met de ontwikkeling van een kosten-allocationssysteem. Deze wordt in 2021 afgerond. Om een zo goed mogelijke vergelijking te kunnen maken in het jaarverslag 2021, rapporteren we in dit jaarverslag - voor zo ver mogelijk - al op basis van de geformuleerde KPI's.

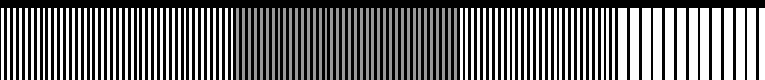
1. Doeltreffendheid

1.1 Doeltreffendheid als externe toezichthouder

KPI	Resultaat
Het Commissariaat is voortdurend in dialoog met (internationale) stakeholders waaronder brancheorganisaties, het ministerie, media-instellingen, media-gebruikers en andere toezichthouders.	In 2020 voerden onze medewerkers circa 300 gesprekken met organisaties waaronder het ministerie, de NPO, landelijke publieke omroepen, de Stichting Regionale Publieke Omroep (RPO), De Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (NLPO), Netflix, Discovery, Facebook, European Platform of Regulatory Authorities (EPRA), European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA), het Contact Comité, De Commissie Integriteit Publieke Omroep (CIPO), Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM) en toezichthouders als de Autoriteit Financiële Markten (AFM), Autoriteit Consument en Markt (ACM) en Agentschap Telecom (AT). Een deel van de kennisoverdracht, die we normaal gesproken grotendeels organiseren in de vorm van voorlichtingsbijeenkomsten voor grotere groepen, vond nu plaats in de vorm van een persoonlijke gesprekken en rondetafelbijeenkomsten. Dat gaf ons ook de gelegenheid om beter in te spelen over vragen en behoefte aan informatie van onze stakeholders. Daarnaast beantwoorden we circa 500 publieksvragen en voerden we circa 600 gesprekken met pers en vakmedia.

1.2. Nalevingsniveau van de wettelijke bepalingen en nadere voorschriften

KPI	Resultaat
Minderjarigen worden behoed voor schadelijke content.	Het Commissariaat rapporteerde in 2020 over het metatoezicht op Kijkwijzer in 2019. Wij hadden geen reden om te concluderen dat Kijkwijzer in 2019 niet goed functioneerde. Op verzoek van de minister is Kijkwijzer in 2020 geëvalueerd. Dit heeft geleid tot nieuwe afspraken over de manier waarop NICAM aan de Commissariaat zal rapporteren en het Commissariaat het metatoezicht zal invullen. Over 2020 gaan wij op basis van deze nieuwe afspraken gezamenlijk met NICAM rapporteren.
De toegang tot de markt van de media-instellingen functioneert eerlijk en transparant.	- Aantal toestemmingen verleend aan commerciële mediadiensten: 187 - Totaal aantal ingetrokken toestemmingen van commerciële mediadiensten: 59 - Aantal aanwijzingen verleend aan lokale mediadiensten: 53 - Aantal geregistreerde commerciële mediadiensten op aanvraag (CMOA's): 24 - Aantal verleende tijdelijke commerciële evenementenzenders: 262 - Aantal ontheffingen programmaquota: 24 - Aantal ontheffingen verleend van de doorgifteverplichting (art. 6.14d Mw): 1
De maatschappij kan terecht vertrouwen op de rechtmatigheid van de bestedingen door de publieke omroepen.	Het aantal toetsingen van financiële verantwoordingen, dat met een positief oordeel van het Commissariaat is afgesloten: 259

1.3 Autoriteitspositie Commissariaat

Bekendheid met wettelijke normen en vereisten

KPI	Resultaat
Aantal georganiseerde voorlichtingsbijeenkomsten	Door het COVID19 was het aantal voorlichtingsbijeenkomsten in 2020 relatief beperkt, namelijk vier. Kort voor de lockdown organiseerden wij in ons pand in Hilversum een stakeholders event de ‘Strategy Walk’. Verder vond een Webinar plaats in verband met de presentatie van het Reuters Digital News Report en twee informatiebijeenkomsten over de nieuwe concessieperiode voor het omroepbestel en de daaraan voorafgaande ledentelling
Aantal gepubliceerde beleidsregels	Per 1 november 2020 is de Mediawet gewijzigd vanwege de implementatie van de herziene Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten. De wijziging brengt mee dat ook kanalen op videoplatformdiensten een commerciële mediadienst op aanvraag kunnen zijn en zich dan moeten houden aan de Mediawet. In verband hiermee werd een aantal beleidsregels in 2020 gewijzigd en voorbereid die in het voorjaar van 2021 worden gepubliceerd.
Aantal uitgebrachte beleidsadviezen aan de minister OCW	In 2020 brachten wij elf beleidsadviezen aan de minister uit, waarvan vijf uitvoeringstoetsen en zes adviezen. In het oog springende uitvoeringstoetsen waren de uitvoeringstoets van het wetsvoorstel tot wijziging van de Mediawet 2008 in verband met de implementatie van de Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten, de uitvoeringstoets van de voorgestelde wijziging van het Mediabesluit 2008 in verband met de versterking van het toekomstperspectief van de publieke omroep, de uitvoeringstoets op de regeling WNT en de uitvoeringstoets van het voorstel van wet tot wijziging van de Mediawet 2008 in verband met het invoeren van een investeringsverplichting ten behoeve van Nederlands cultureel audiovisueel product. Tot de adviezen aan de minister behoorden onder andere het advies bij de begrotingen van de NPO, de RPO en de RPMI's voor 2021.

2. Doelmatigheid

2.1 Doelmatigheidsniveau van de organisatie

De kosten van de bedrijfsvoering blijven binnen het bekostigingsniveau van het ministerie van OCW en de bijdrage door marktpartijen

KPI	Resultaat
Aantallen en gemiddelde personeelskosten per fte	Over 2020 hadden we gemiddeld 41,09 FTE in dienst. De gemiddelde personeelskosten per FTE bedroegen € 111.565
Percentage ziekteverzuim	Het percentage ziekteverzuim is met 9,2% aan de hoge kant, dit komt mede door het aantal medewerkers dat langdurig ziek is (7,8%). In december 2020 hebben wij een overstap gemaakt naar een nieuwe arbodienst. Door preventie en intensievere begeleiding willen wij langdurig ziekteverzuim terugbrengen.
Percentage personeelsverloop	In 2020 zijn zeven medewerkers uit dienst gegaan (15,6%) met een gemiddeld dienstverband van 5,5 jaar.
Verhouding personeel	Het Commissariaat heeft 65% vrouwen en 35% mannen in dienst. De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers is 39 jaar.
Jaarlijkse opleidingskosten per fte	De opleidingskosten per FTE waren in 2020 € 2.184 dit is lager dan begroot (€ 3.164 per FTE). Vanwege COVID-19 hebben onze medewerkers minder opleidingen kunnen volgen omdat deze werden uitgesteld door de aanbieders. De gevolgde opleidingen vonden deels online plaats.
Jaarlijkse organisatiekosten per fte (PIOFACH) definitie Rijksoverheid	De jaarlijkse organisatiekosten per FTE zijn € 63.770
Medewerker engagement	In 2020 heeft er, net als in 2019, een engagementonderzoek plaatsgevonden onder de medewerkers. De resultaten laten een significante verbetering zien ten opzichte van 2019. Een grote groep medewerkers is tevreden over het werk en het Commissariaat als werkgever. Vooral het krijgen van erkenning en de mogelijkheid tot persoonlijke ontwikkeling werden zeer goed beoordeeld.

Inzicht in de benodigde inzet van middelen per toezichtprestatie

KPI	Resultaat
Aantal toetsingen van de jaarlijkse financiële verantwoording van de landelijke publieke media-instellingen	Er zijn veertien beoordelingen van financiële verantwoordingen van de landelijke publieke media-instellingen afgerond.
Aantal verleende toestemmingen voor nevenactiviteiten van de regionale publieke media-instellingen	Wij verleenden negentig keer toestemming voor het verrichten van een nevenactiviteit aan een regionale publieke media-instelling.
Aantal toetsingen jaarlijkse financiële verantwoording van de regionale publieke media-instellingen	Er zijn dertien beoordelingen van financiële verantwoordingen van de regionale publieke media-instellingen afgerond

3. Kwaliteit

3.1 Communicatie

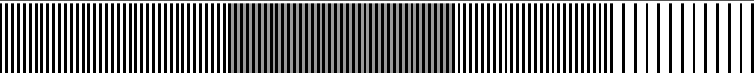
KPI	Resultaat
Het CvdM is continue in gesprek met interne en externe stakeholders om de werkprocessen in de organisatie verder te optimaliseren.	Dit blijkt onder andere uit de herijking van de governance en de herinrichting van de werkorganisatie op een voor onze stakeholders herkenbare manier, het tot stand komen van onze vijfjarenstrategie en de introductie van zaakgericht werken.

3.2 Handhavingsverzoeken, klachten en vragen

KPI	Resultaat
Telefonisch spreekuur	Het Commissariaat heeft elke werkdag een telefonisch spreekuur. Er kunnen dan (juridische) vragen worden gesteld over onder meer de registratie van commerciële mediadiensten op aanvraag, de regels met betrekking tot vergunningen voor publieke en commerciële media-instellingen en over de Mediawet of daarvan afgeleide regelgeving, zoals die over sponsoring en reclame en over de Wet op de vaste boekenprijs. In 2020 is het belang van registratie van deze vragen onderkend en m.i.v. 2021 worden de vragen met inachtneming van de regels voor privacy geregistreerd.
Aantal handhavingsverzoeken	Er zijn in 2020 elf handhavingsverzoeken op grond van de Mediawet ingediend en drie handhavingsverzoeken op grond van de Wet op de vaste boekenprijs. De handhavingsverzoeken zagen onder meer op overtredingen van de reclamezendtijd en- ongeoorloofde kortingen op boeken met een vaste prijs. Naar aanleiding van deze verzoeken zijn diverse handhavingsinstrumenten ingezet, waarvan de meeste in de vorm van waarschuwingsbrieven en norm-overdragende gesprekken.

3.3 Bezwaarschriften en beroepsprocedures

KPI	Resultaat
Aantal afgehandelde bezwaar- en beroepschriften	In 2020 zijn zestien procedures geregistreerd/behandeld, waarvan zeven bezwaarschriften en drie beroepsprocedures. Daarnaast zijn er zes bezwaarschriften inzake toezichtkosten behandeld. Daarnaast is er uitspraak gedaan in een hoger beroepszaak, de uitspraak was ten gunste van het Commissariaat.

Jaarrekening 2020

Commissariaat voor de Media

Postbus 1426
1200 BK Hilversum

Hoge Naarderweg 78
1217 AH Hilversum

tel.: 035 773 77 00
Fax: 035 773 77 99

cvdm@cvdm.nl
www.cvdn.nl

1.1	Balans per 31 december 2020	42
1.2	Exploitatierekening over 2020	43
1.3	Kasstroomoverzicht over 2020	43
1.4	Toelichting op de jaarrekening	44
1.5	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	46
1.6	Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	48
1.8	Toelichting op de exploitatierekening	54
1.9	Toerekening lasten en fte's naar taakgebieden	56
1.10	Overige informatie	57

1.1 Balans per 31 december 2020

(na resultaatbestemming in Euro x 1.000)

ACTIEF	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa (1)		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	3.646	3.818
Installaties	90	104
Andere vaste bedrijfsmiddelen	314	354
	4.050	4.276
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Debiteuren (2)	211	100
Overige vorderingen (3)	3.560	3.421
	3.771	3.521
Liquide middelen (4)	7.118	7.224
TOTAAL	14.939	15.021

PASSIEF	31-12-2020	31-12-2019
EIGEN VERMOGEN (5)		
Algemene Reserve	5.270	5.269
Bestemmingsreserve	1.491	1.566
Bestemmingsfonds OCW	346	0
	7.107	6.835
VOORZIENINGEN		
Voorziening reorganisatiekosten (6)	626	718
Overige voorzieningen (7)	568	726
	1.194	1.444
LANGLOPENDE SCHULDEN (8)	5.482	5.668
KORTLOPENDE SCHULDEN (9)		
Crediteuren	228	308
Belastingen en (sociale) premies	437	146
Overige schulden	296	294
Overlopende passiva	195	326
	1.156	1.074
TOTAAL	14.939	15.021

1.2 Exploitatierekening over 2020

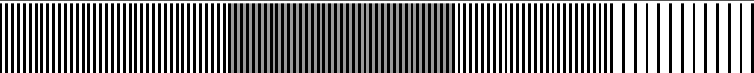
Bedragen x (€ 1.000)

	2020	Begroting	2019
BATEN			
Bekostiging door het ministerie OCW (10)	5.062	4.998	5.008
Opbrengst commerciële media-instellingen (11)	2.823	2.786	2.731
Overige baten (12)	0	0	58
<i>Som der baten</i>	<i>7.885</i>	<i>7.784</i>	<i>7.797</i>
LASTEN			
Personeelslasten (13)	5.184	5.784	4.726
Accountantskosten (14)	123	85	115
Huisvestingslasten	309	291	284
ICT-kosten	320	343	332
Onderzoeks-/advieslasten (15)	300	696	454
Afschrijving op vaste activa (16)	313	208	280
Overige lasten (17)	1.065	377	355
<i>Som der lasten</i>	<i>7.614</i>	<i>7.784</i>	<i>6.546</i>
Bedrijfsresultaat	271	0	1.251
Rentebaten	1	0	1
Exploitatieresultaat	272	0	1.252
Bestemming van het resultaat:			
Toevoeging algemene reserve	1	0	1.327
Onttrekking bestemmingsreserve	-75	0	-75
Toevoeging bestemmingsfonds OCW	346	0	0
	272	0	1.252

1.3 Kasstroomoverzicht over 2020

Bedragen x (€ 1.000)

	2020	2019
Volgens de indirecte methode		
Kasstroom		
Exploitatieresultaat	272	1.252
Aanpassing voor:		
- afschrijving op materiële vaste activa	313	280
- mutaties langlopende schulden	-186	-290
- mutaties voorzieningen	-250	-1.122
	-123	-1.132
Verandering in werkkapitaal		
- vorderingen	-250	-565
- kortlopende schulden	82	-15
	-168	-580
<i>Kasstroom</i>	<i>-19</i>	<i>-460</i>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-87	-305
	-106	-765
Stand liquide middelen 1 januari	7.224	7.989
Stand liquide middelen 31 december	7.118	7.224
Mutatie	-106	-765

1.4 Toelichting op de jaarrekening

1.4.1 Algemene toelichting

Verbonden partij

Het Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) is ingesteld in de Mediawet van 21 april 1987 en is in zijn hoedanigheid van zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) een administratief orgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Het Commissariaat is belast met taken die hem krachtens de Mediawet zijn opgelegd. Als ZBO neemt het Commissariaat zijn besluiten onafhankelijk van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW), maar legt daarover verantwoording af aan de Minister.

Het Commissariaat staat onder leiding van een College van drie commissarissen (een voorzitter en twee leden) die bij Koninklijk Besluit op voordracht van de Minister worden benoemd. De commissarissen worden voor een periode van vijf jaar benoemd. Daarna is eenmaal een herbenoeming voor eenzelfde periode mogelijk. De commissarissen dienen een grote mate van onafhankelijkheid te hebben. Om dit te waarborgen wordt in de Mediawet uitdrukkelijk beschreven met welke betrekkingen, lidmaatschappen en functies het lidmaatschap van het Commissariaat onverenigbaar is.

Het college wordt ondersteund door een team van medewerkers. Het Commissariaat is gevestigd in Hilversum en ingeschreven bij de Kamer van koophandel onder nummer 50203517.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van het Commissariaat.

Valuta

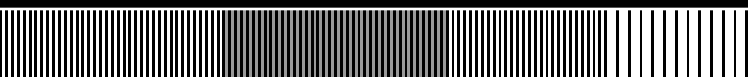
De opgenomen bedragen zijn in een veelvoud van € 1.000 tenzij anders is vermeld.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het College zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 3:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schatting inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet Normering Topinkomens in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het Commissariaat zich gehouden aan de WNT. Hierbij is het WNT Verantwoordingsmodel 2020 als normenkader gehanteerd bij het opmaken van de jaarrekening.

1.4.2 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de exploitatierekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Separate verantwoording beheer

Zoals vermeld in de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020 is het verslag over het beheer van de Algemene Mediareserve niet in deze jaarrekening opgenomen. Deze verantwoording wordt voor 1 september 2021 aan het ministerie van OCW aangeboden.

Financiële instrumenten

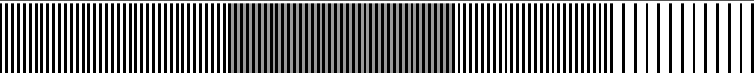
Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder vlottende activa, liquide middelen, langlopende schulden en kortlopende schulden. Het Commissariaat kent geen afgeleide financiële instrumenten. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de ‘Grondslagen voor de waardering van activa en passiva’.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen verminderen met € 106 terwijl het exploitatieresultaat € 272 positief is. Deze discrepantie wordt mede veroorzaakt door een vrijval in de WW voorziening van € 224 ten gunste van de exploitatie die niet leidde tot een mutatie in de geldmiddelen. Het openstaande debiteurensaldo is ten opzichte van 2019 gestegen met € 111. Daarnaast hebben diverse investeringen geleid tot een afname van de geldmiddelen. Deze investeringen worden over een periode van 4 jaar afgeschreven.

Impact COVID-19

Het uitbreken van het coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid. Echter door de stabiele financiering kan het Commissariaat de huidige corona-crisis doorstaan zonder externe steun.

1.5 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van in gebruikneming.

Het kantoorpand wordt in 40 jaar afgeschreven. Met ingang van 2018 wordt over de resterende looptijd lineair afgeschreven.

Aanvullende investeringen en installaties in het gebouw worden afhankelijk van de levensduur in een periode van 5 tot 15 jaar lineair afgeschreven. Hard- en software worden in 4 jaar afgeschreven.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de voorziening voor eventuele oninbaarheid.

Bij de bepaling van de nog te factureren toezichtkosten aan commerciële media-instellingen is uitgegaan van de informatie die bij het vaststellen van de jaarrekening bekend is.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien de middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van het Commissariaat is ingedeeld in verschillende reserves.

Algemene reserve

De algemene reserve is het gedeelte van het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor het Commissariaat is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van het Commissariaat op langere termijn te waarborgen. Vanaf boekjaar 2020 zal het positieve exploitatieresultaat alleen nog via de algemene reserve lopen indien het rente of overige opbrengsten betreft. Het overige resultaat zal via het bestemmingsfonds OCW lopen. Deze wijziging is het gevolg van een aanpassing in de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020.

Bestemmingsreserve

De van het ministerie van OCW ontvangen investeringssubsidies ten zake van het kantoorgebouw wordt gerubriceerd onder bestemmingsreserve. Vanaf boekjaar 2020 schrijft de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020 voor dat nieuwe investeringssubsidies verantwoord moeten worden onder de langlopende schulden.

Bestemmingsfonds OCW

In de Regeling financiële verantwoording Commissariaat 2020 is opgenomen dat het saldo van niet bestede OCW-bekostiging en het niet bestede deel van de opbrengst toezichtkosten media-instellingen toe te voegen aan het bestemmingsfonds OCW. In voorgaande boekjaren werd dit onder de algemene reserve verantwoord. Het ministerie van OCW zal bij de vaststelling van de jaarlijkse bekostiging een beslissing nemen over de bestemming van het resultaat.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

Tenzij anders vermeld worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is en betrouwbaar kan worden berekend zijn de voorzieningen opgenomen tegen de contante waarde van de verplichting.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichting vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als actief in de balans opgenomen.

Voorziening frictiekosten reorganisatie

Door het Commissariaat is in 2013 een reorganisatie uitgevoerd in het kader van de door het Kabinet in 2012 opgelegde ZBO-korting.

In het kader van deze reorganisatie is een aantal medewerkers aangemerkt als Van Werk naar Werk (hierna: VWNW)-kandidaat en is een voorziening in de jaarrekening opgenomen. De omvang van deze voorziening is berekend op basis van thans bekende informatie. Jaarlijks wordt de verplichting geactualiseerd. Voor de bekostiging van het VWNW traject van het Commissariaat is een frictiekostenregeling van het ministerie van OCW van toepassing op grond waarvan een vordering op het ministerie is opgenomen in relatie tot de omvang van de voorziening.

De mutatie in de reorganisatievoorziening alsmede de mutatie in de vordering op het ministerie van OCW is via de exploitatierekening verwerkt.

Voorziening WW

De voorziening WW wordt gevormd voor toekomstige en al ingegane WW-verplichtingen voor personeelsleden. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde, waarbij wordt geschat in welke mate het betreffende personeelslid gebruik zal maken van de WW-aanspraak.

Voorziening jubileumuitkering

De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde en betreft de verplichting van toekomstige jubileumuitkeringen, gebaseerd op de arbeidsvoorwaarden. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de kans dat medewerkers de organisatie vroegtijdig verlaten.

Voorziening groot onderhoud

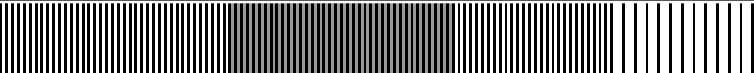
Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is in 2020 geactualiseerd. Het plan is de basis voor de voorziening groot onderhoud.

Pensioenen

De medewerkers van het Commissariaat hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij het ABP. Deze pensioenregeling betreft een toegezegd pensioen en de opbouw is op basis van middelloonregeling. De premies worden verantwoord in de exploitatie zodra deze verschuldigd zijn. Nog te betalen premies per balansdatum worden als te betalen premies ABP opgenomen. De dekkingsgraad van het ABP is per 31 december 2020: 93,2% (2019: 97,8%)

Langlopende en kortlopende schulden

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de nominale waarde.

1.6 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten, verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Bekostiging van het ministerie OCW

De bekostiging van het ministerie OCW wordt als bate verantwoord in de exploitatierekening in het jaar waar de bate betrekking op heeft.

Opbrengst commerciële media-instellingen

De opbrengsten van commerciële media-instellingen worden conform de richtlijnen van OCW toegerekend aan de periode waarop de toezichtkosten betrekking hebben en uitgesplitst naar de categorieën commerciële media-instellingen op aanvraag en commerciële media-instellingen.

Personeelslasten

Salarissen, sociale lasten, pensioenpremie en overige personeelskosten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in het exploitatieresultaat voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

1.7 Toelichting op de balans

1.7.1 Materiële vaste activa (1)

Het verloop in 2020 is als volgt weer te geven:

	Bedrijfs gebouwen en terreinen	Installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
SALDO PER 1 JANUARI				
Aanschafwaarden	5.393	902	4.265	10.560
Cumulatieve afschrijvingen	-1.575	-798	-3.911	-6.284
Boekwaarde	3.818	104	354	4.276
MUTATIES IN HET BOEKJAAR				
Investeringen	0	0	87	87
Verwerking buiten gebruikstellingen	0	-685	-2.878	-3.563
Verwerking cum. afschrijving buiten gebruikstellingen	0	685	2.878	3.563
Afschrijvingen	-172	-14	-127	-313
Saldo	-172	-14	-40	-226
SALDO PER 31 DECEMBER				
Aanschafwaarden	5.393	217	1.474	7.084
Cumulatieve afschrijvingen	-1.747	-127	-1.160	-3.034
Boekwaarde	3.646	90	314	4.050
Investeringen 2020 hebben betrekking op:				
- Aanschaf hardware	32			
- Aanschaf inventaris	31			
- Implementatie zaaksysteem	19			
- Aanpassingen formulieren website	5			
Totaal	87			

Het kantoorpand wordt met ingang van 2018 lineair afgeschreven. In 2020 zijn de buiten gebruikstellingen verwerkt op de aanschafwaarden en cumulatieve afschrijving vanwege niet meer in gebruik zijnde activa sinds 2015. Dit heeft geen effect op de boekwaarde.

Aanvullende investeringen en installaties in het gebouw worden afhankelijk van de levensduur in een periode van 5 tot 15 jaar lineair afgeschreven. Hard- en software worden in 4 jaar afgeschreven.

Over de waarde van de grond ad € 476 wordt niet afgeschreven.

De WOZ waarde van het pand bedraagt per 1 januari 2019 € 2.510 en de WOZ waarde per 1 januari 2020 waarde is ten tijde van het opmaken van de jaarrekening nog niet ontvangen.

1.7.2 Vorderingen

	2020	2019
Debiteuren (2)		
Debiteuren	317	145
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-106	-45
	211	100

Het debiteurensaldo bestaat uit nog te vorderen toezichtkosten over voorgaande jaren, waarbij rekening is gehouden met een voorziening voor oninbaarheid. Het debiteurensaldo is aanzienlijk hoger ten opzichte van 2019, met name door timing van facturatie en betalingsregelingen door de gevolgen van Covid-19.

	2020	2019
Overige vorderingen (3)		
Te ontvangen opbrengsten inzake toezichtkosten	2.795	2.552
Te ontvangen OCW website VBP 2019	0	35
Vordering subsidies frictiekosten OCW 2015 e.v. jaren	626	718
Te ontvangen bedragen organisatiekosten	7	15
Terug te ontvangen boetes van OCW	86	86
Vooruitbetaalde kosten/overige nog te ontvangen bedragen	46	15
	3.560	3.421

De facturering van de toezichtkosten aan de commerciële media-instellingen is jaarlijks achteraf. De verwachting is dat over 2020 en 2019 € 2.795 aan toezichtkosten aan commerciële media instellingen zal worden gefactureerd. Hierbij is rekening gehouden met mogelijke oninbaarheid van € 28. De toename ten opzichte van 2019 wordt veroorzaakt doordat er in 2020 meer vergunningen zijn verleend.

Voor de bekostiging van het Van Werk Naar Werk (VWNW) traject van het Commissariaat is een frictiekostenregeling van het ministerie van OCW van toepassing. Hiervoor is een vordering op het ministerie opgenomen in relatie tot de omvang van de voorziening.

De terug te ontvangen boetes van omroepen waren al in eerdere jaren afgedragen aan OCW, maar zijn teruggedraaid waardoor het Commissariaat een vordering op OCW heeft. De afwikkeling zal naar verwachting in 2021 plaatsvinden.

De vooruitbetaalde kosten zijn in 2020 hoger dan in 2019 doordat er een aantal hoge facturen zijn geweest die vooruitbetaald zijn waaronder de kosten voor het Djuma zaaksysteem en verschillende abonnementen en licenties.

De overlopende vorderingen en activa hebben, met uitzondering van de vordering subsidie frictiekosten OCW, een looptijd van korter dan 1 jaar.

1.7.3 Liquide middelen (4)

Liquide middelen

	2020	2019
Ministerie van Financiën	7.117	7.223
ING Bank	1	1
	7.118	7.224

In het kader van het Schatkistbankieren is een rekening bij het ministerie van Financiën in gebruik. De liquide middelen zijn vrij opvraagbaar met uitzondering de door het ministerie van OCW beschikbaar gestelde middelen voor de financiering van frictiekosten die voortkomen uit de reorganisatie in 2013 van € 5.482.

Daarnaast is er nog een ING rekening voor kleine aanschaffingen.

1.7.4 Eigen vermogen (5)

Het verloop in 2020 is als volgt weer te geven:

	Algemene reserve	Bestemmings-reserve	Bestemmings-fonds OCW	Totaal
Stand per 1 januari	5.269	1.566	0	6.835
Resultaatbestemming	1	-75	346	272
Stand per 31 december	5.270	1.491	346	7.107

De bestemmingsreserve is in het verleden gevormd uit de éénmalige bijdrage van € 2.269 die door het ministerie van OCW is verstrekt ten behoeve van de financiering van het kantoorpand. Vanaf boekjaar 2020 schrijft de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor dat nieuwe investeringssubsidies verantwoord gaan worden onder de langlopende schulden. In 2020 zijn geen nieuwe investeringssubsidies ontvangen. In de regeling is vanaf 2020 ook opgenomen dat de niet bestede OCW-bekostiging en opbrengsten van commerciële media-instellingen toegevoegd dienen te worden aan het bestemmingsfonds OCW in plaats van de algemene reserve. In de algemene reserve zijn dit jaar alleen de renteopbrengsten verantwoord.

1.7.5 Voorzieningen

Voorziening frictiekosten reorganisatie (6)	2020	2019
Stand per 1 januari	718	918
Dotatie reorganisatie frictiekosten	113	114
Vrijval reorganisatie frictiekosten	-19	-24
Onttrekkingen	-186	-290
Stand per 31 december	626	718

Van de voorziening ultimo 2020 heeft een bedrag van € 228 betrekking op 2021.

Opgave van de gerealiseerde frictiekosten

Categorie		Frictiekosten volgens aan-vraag (in €)	Frictiekosten volgens verzoek tot uitbetaling (in €)	Gerealiseerde frictiekosten (in €)	Toelichting op verschil opgave en realisatie
Personeelskosten van ‘Werk naar Werk’ kandidaten	Kosten dienstbetrekking	574.441	160.600	169.776	Verschil voornamelijk veroorzaakt doordat de inleenvergoeding lager is uitgevallen dan vooraf was voorzien.
	Kosten ontslagvergoeding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kosten aanbieden tijdelijk contract	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
	Kosten actieve bemiddeling en bege-leiding naar passend werk	59.962	20.000	6.834	
	Kosten actieve bemiddeling werkzaam buiten het Commissariaat	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Advieskosten	Met reorganisatie verbonden juridische en/of personele advieskosten	5.000	5.000	9.389	
Accountantskosten	Kosten voor aanvraag en/of verzoeken voor uitbetaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Vanaf 2020 geen separete verantwoording frictie-kosten en bijbehorende verklaring benodigd. Hierdoor vervallen de accountantskosten.
	Kosten voor jaarlijkse verantwoording van de besteling	1.500	2.000	0	
		640.903	187.600	185.999	

De aanvraag frictiekosten 2020 is gehonoreerd door OCW tot een bedrag van € 187.600.

Overige voorzieningen (7)	2020	2019
WW	146	370
Voorziening jubileumuitkeringen	48	55
Voorziening groot onderhoud	374	301
	568	726

Het verloop van de voorzieningen in 2020 is als volgt weer te geven:

Voorziening WW	2020	2019
Stand per 1 januari	370	1.300
Dotaties	81	96
Vrijval	-95	-803
Onttrekkingen	-210	-223
Stand per 31 december	146	370

De voorziening WW is gevormd om de te verwachte uitgaven voor WW verplichtingen te kunnen bekostigen. Jaarlijks wordt aan de hand van de op dat moment bekende gegevens de hoogte van de voorziening berekend. Zo nodig wordt via een extra dotatie de voorziening op peil gehouden. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 98 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorziening jubileumuitkeringen	2020	2019
Stand per 1 januari	55	48
Vrijval/dotatie	0	7
Onttrekkingen	-7	0
Stand per 31 december	48	55

De voorziening jubileumuitkeringen is getroffen voor toekomstige jubileumuitkeringen aan het personeel. De voorziening wordt bepaald per personeelslid vanaf het moment dat de werknemer bij het ABP is verzekerd. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 6 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorziening groot onderhoud	2020	2019
Stand per 1 januari	301	300
Dotatie	113	74
Onttrekkingen	-40	-73
Stand per 31 december	374	301

Mede gelet op de ouderdom van het pand is een voorziening getroffen voor kosten groot onderhoud aan het pand. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 302 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7.6 Langlopende Schulden (8)

Fricatiekosten reorganisatie	2020	2019
Stand per 1 januari	5.668	5.958
Toevoeging	0	0
Onttrekkingen	-186	-290
Stand 31 december	5.482	5.668

Het betreft hier door het ministerie van OCW beschikbaar gestelde middelen voor de financiering van frictiekosten die voortkomen uit de reorganisatie in 2013. Per ultimo 2020 is een bedrag van € 5.482 vooruit ontvangen.

1.7.7 Kortlopende schulden (9)

Crediteuren	2020	2019
	228	308

Het crediteurensaldo is lager dan ultimo 2019 door met name facturen die betrekking hebben op het zaakstelsel Djuma en externe inhuur.

Belastingen en (sociale) premies	2020	2019
Loonbelasting	292	71
Sociale premies	62	26
Pensioenpremie	83	49
	437	146

De nog af te dragen belastingen en (sociale) premies zijn relatief hoog ten opzichte van vorig jaar vanwege een looncorrectie die met terugwerkende kracht over augustus 2019 t/m december 2020 is gemaakt. Daarnaast zorgt de overgang van het vakantiegeld en eindejaarsuitkering naar een individueel keuzebudget voor een timing verschil in de verloning. Het individueel keuzebudget wordt in december 2020 verloond en het vakantiegeld en eindejaarsuitkering in een andere periode van het jaar. Hierdoor ontstaat eind 2020 een relatief hoge balanspositie voor de afdracht loonbelasting.

Overige schulden	2020	2019
Tussenrekening netto loon	91	16
Reservering vakantiedagen en vakantiegeld	205	278
	296	294

De looncorrectie waar al eerder aan is gerefereerd in deze paragraaf, zorgt voor het saldo nog te betalen netto loon. In 2020 is het Commissariaat overgegaan naar een individueel keuzebudget voor alle vaste medewerkers waardoor het vakantiegeld en eindejaarsuitkeringen zijn komen te vervallen. De opgebouwde vakantiedagen zijn in 2020 36% hoger dan in 2019, vanwege dat er minder vakantie in opgenomen door Covid-19.

Overlopende passiva	2020	2019
	195	326

De overlopende passiva zijn lager dan vorig jaar door onder andere timing verschillen in de facturering van detachering en accountantskosten. Daarnaast zijn er in 2020 minder verplichtingen ten aanzien van onderzoeken en een toetsing.

1.7.8 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

	Verplichting 1 jaar	Verplichting 1 – 5 jaar	Totaal
ICT	120	128	248
Facilitair	89	83	172
Stand per 31 december	209	211	420

De facilitaire verplichtingen betreffen voornamelijk de kosten voor schoonmaak en de beveiliging.

1.8 Toelichting op de exploitatierekening

1.8.1 Baten

	2020	Begroting	2019
Bekostiging door het ministerie OCW (10)			
Bekostiging organisatiekosten	4.639	4.718	4.570
Bekostiging Bureau Vaste Boekenprijs	280	280	280
Bekostiging Toezicht BES eilanden	143	0	158
	5.062	4.998	5.008

De bekostiging door het ministerie OCW voor de organisatiekosten en toezicht BES eilanden (totaal € 4.782) is hoger dan begroot (€ 4.718) vanwege indexering ter compensatie van gestegen lonen en prijzen.

	2020	Begroting	2019
Opbrengst commerciële media-instellingen (11)			
Commerciële media-instellingen op aanvraag	11	0	11
Commerciële media-instellingen	2.812	2.786	2.720
	2.823	2.786	2.731

De toename van de opbrengsten van de commerciële media-instellingen zijn het gevolg van meer toestemmingen ten opzichte van 2019. Het aantal kanalen van commerciële media-instellingen dat onder ons toezicht valt is uitgebreid van 838 tot 882 per ultimo 2020.

	2020	Begroting	2019
Overige baten (12)			
Overige baten/bijzondere baten	0	0	58
	0	0	58

In 2020 hebben er geen onderzoeken plaatsgevonden waarvoor een doorbelasting is geweest aan het ministerie van OCW.

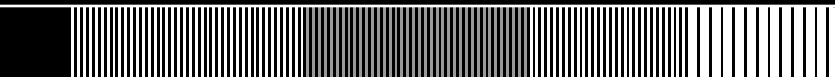
1.8.2 Lasten

	2020	Begroting	2019
Personeelskosten (13)			
Bruto salarissen	2.504	3.455	2.408
Sociale lasten	479	623	440
Pensioenpremies	414	531	426
Vakantiegeld (uitkering vakantie-uren)	31	258	200
Individueel keuzebudget	404	0	0
Eindejaarsuitkeringen	18	267	197
Dotatie reservering vakantiedagen	49	0	-3
Dotatie voorziening WW	-14	0	-708
Dotatie voorziening jubileumuitkering	-1	0	7
Inhuur tijdelijk personeel	897	115	1.159
Overige personeelskosten	403	535	601
	5.184	5.784	4.726

Gemiddelde bezetting in dienst (in fte)	41,09	53,31	41,06
Bezetting per ultimo boekjaar (in fte)	42,57		39,58

De gemiddelde bezetting betreft de gemiddelde omvang van de staforganisatie van het Commissariaat en het College. De medewerkers die ex hoofdstuk VII bis van het ARAR als Van Werk naar Werk kandidaat zijn aangemerkt zijn hierin niet meegeteld.

De bruto salarissen, sociale lasten en pensioenpremies zijn lager dan begroot, doordat vacatures op een later moment of niet zijn ingevuld. Dit beeld is ook terug te zien in de gemiddelde bezetting in dienst (41,09 FTE) die significant lager is dan begroot (53,31 FTE). Hierdoor zijn hogere kosten gemaakt voor tijdelijk inhuur van personeel ten opzichte van de begroting. Echter ten opzichte van vorig jaar is de inhuur van tijdelijk personeel behoorlijk lager; 17,3% van de totale personeelskosten ten opzichte van 24,5% in 2019. Aangezien de omvang van de organisatie gering is, streeft het Commissariaat naar een personeelsbestand met een harde kern van vaste medewerkers en een daarom heen geformeerde flexibele schil.

De overige personeelskosten zijn lager dan de begroting met name door hogere vergoedingen UWV voor zwangerschapsverlof en minder uitgaven voor opleidingen en reiskosten door Covid-19. Daarnaast zijn de kosten voor het verbeteren van het HR proces grotendeels uitgesteld terwijl deze in 2020 waren begroot.

In 2020 is het Commissariaat overgegaan naar een individueel keuzebudget voor alle vaste medewerkers waardoor de vakantiegeld en eindejaarsuitkeringen zijn vervallen.

Accountantskosten (14)	2020	Begroting	2019
Accountantskosten organisatie Commissariaat	98	65	71
Accountantskosten beheer AMr	25	20	44
	123	85	115

De accountantskosten zijn in 2020 hoger dan begroot vanwege hogere kosten dan voorzien voor de accountantscontrole 2019. In 2019 zijn de accountantskosten inzake beheer AMr verantwoord uit 2018, omdat dit niet in 2018 was opgenomen.

Onderzoeks-/advieslasten (15)	2020	Begroting	2019
Advieskosten organisatie	81	96	201
Onderzoeken	165	290	58
Proceskosten/Juridische advieskosten	54	310	195
	300	696	454

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de begroting, met name door lagere kosten voor de ledentelling en andere onderzoeken die zijn uitgesteld of niet zijn doorgegaan. Daarnaast zijn er minder juridische procedures geweest in 2020 waarvoor de proceskosten ook lager zijn dan begroot.

Afschrijvingen op materiële vaste activa (16)	2020	Begroting	2019
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	157	97	172
Installaties	14	14	14
Andere vaste bedrijfsmiddelen	142	97	94
	313	208	280

De afschrijving op bedrijfsgebouwen is hoger dan begroot doordat € 75 investeringssubsidie OCW in de realisatie in het eigen vermogen is verantwoord en in de begroting onder afschrijvingen. De afschrijving van de andere vaste bedrijfsmiddelen zijn hoger ten opzichte van de begroting door met name de investeringen in het zaakstelsel Djuma die in 2019 en 2020 zijn gedaan.

Overige lasten (17)	2020	Begroting	2019
Algemeen	280	377	239
Organisatieontwikkeling	785	0	116
	1.065	377	335

Het Commissariaat is in 2020 gestart met het verbeteren van de interne organisatie. De kosten die hieruit voortkomen zijn verantwoord onder organisatieontwikkeling. In 2021 zal deze ontwikkeling worden voortgezet.

1.9 Toerekening lasten en fte's naar taakgebieden

Onderstaande tabellen zijn gebaseerd op de toewijzing van medewerkers per afdeling in relatie tot de begroting. Vanaf 2021 wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een kosten-allocatiesysteem waarbij de kosten van de organisatie op basis van tijdregistratie en kostenrelatie worden toegerekend aan de taakgebieden.

Taakgebieden	Realisatie		Begroting		Verschil realisatie t.o.v. begroting	
	Aandeel %	Bedrag	Aandeel %	Bedrag	Aandeel %	bedrag
Markttoegang	10%	748	7%	563	3%	185
Financieel toezicht	4%	326	5%	417	-1%	-91
Media toezicht	10%	765	12%	951	-2%	-186
Advisering	7%	506	12%	945	-5%	-439
Marktonderzoek	3%	199	3%	270	0%	-71
Vaste boekenprijs	3%	254	3%	254	0%	0
Juridische procesgang	9%	647	16%	1.280	-8%	-633
Ondersteunende taken	43%	3.238	28%	2.195	15%	1.043
Collegetaken	8%	608	7%	512	1%	96
Indirect	4%	323	5%	397	-1%	-74
Totaal	100%	7.614	100%	7.784		-170

De realisatie is € 170 lager ten opzichte van de begroting. In de post ondersteunende zaken is een bedrag voor € 785 opgenomen voor de ingezette verbeteringen aan de interne organisatie. De overige afwijkingen zijn met name de verschillen tussen begrote en feitelijk ingezette fte's (zie tabel hieronder).

Het Commissariaat neemt vanaf 2020 een overzicht op met de fte's per taakgebied (afdeling). Zie hieronder:

Taakgebieden	Exclusief inhuur (fte's)		Inclusief inhuur (fte's)	
	boekjaar	begroting	boekjaar	begroting
	2020	2020	2020	2020
Markttoegang	6,98	5,58	8,54	5,58
Financieel toezicht	3,47	4,98	3,58	4,98
Media toezicht	4,47	7,90	5,08	8,40
Advisering	4,83	6,10	4,94	6,10
Marktonderzoek	2,01	3,12	2,01	3,12
Vaste boekenprijs	0,00	0,00	0,00	0,00
Juridische procesgang	6,65	10,56	6,65	10,56
Ondersteunende taken	8,00	8,15	9,53	8,65
Collegetaken	2,01	3,00	2,90	3,00
Indirect	2,67	3,92	2,67	3,92
Totaal	41,09	53,31	45,90	54,31

Bij markttoegang is de toename van het aantal fte's gerelateerd aan de stijging van het aantal commerciële media-instellingen die onder ons toezicht zijn gekomen. Bij mediatoezicht en juridische procesgang speelde in 2020 minder vraagstukken op het gebied van toezicht waardoor minder fte's werkzaam zijn geweest.

1.10 Overige informatie

1.10.1 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De bezoldiging van de topfunctionarissen is als volgt weer te geven: (norm 2020 is € 201.000 en 2019 is € 194.000 voor 1 fte en 12 mnd.)

Openbaarmaking beloning topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2020

bedragen x € 1

Naam en functiegegevens	J.G.C.M. Buné	R.H.M. Eringa-Wensing*	E. Eljon**
	collegelid	interim collegevoorzitter	collegelid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/11 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,70	0,89	0,70
Dienstbetrekking?	ja	nee	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.322	24.409	96.381
Beloningen betaalbaar op termijn	39.378	0	32.630
Subtotaal	140.700	24.409	129.011
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	140.700	29.777	140.700
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	140.700	24.409	129.011
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

bedragen x € 1

Naam en functiegegevens	J.G.C.M. Buné	R.H.M. Eringa-Wensing*	E. Eljon**	M. de Cock Buning
	collegelid	interim collegevoorzitter	collegelid	collegevoorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	-	01/01 – 31/12	01/01 – 30/6
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,70	-	0,70	0,70
Dienstbetrekking?	ja	-	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	94.748	-	97.659	51.146
Beloningen betaalbaar op termijn	39.260	-	32.069	16.196
Subtotaal	134.008	-	129.728	67.342
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	135.800	-	135.800	67.342
Bezoldiging	134.008	-	129.728	67.342

* De bezoldiging van R.H.M. Eringa – Wensing is tot november 2020 opgenomen in tabel ‘Openbaarmaking beloning topfunctionarissen zonder dienstbetrekking’.

** In 2020 is het dienstverband van E. Eljon hersteld vanaf 1 augustus 2019 tot en met december 2020 waardoor de uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 is teruggedraaid. Dit is verwerkt in de gegevens van 2019 en 2020.

Openbaarmaking beloning topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

bedragen x € 1

R.H.M. Eringa-Wensing*** Interim Collegevoorzitter		
	2020	2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 31/10	15/11 – 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	10 maanden	2 maanden
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1397	210
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	193	187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	229.000	51.800
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	280.800	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	122.089	18.828
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	140.917	
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag		
Bezoldiging	122.089	18.828
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

*** De bezoldiging van R.H.M. Eringa – Wensing is vanaf november 2020 opgenomen in tabel ‘Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling’.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

bedragen x € 1

E. Eljon****		
	2020	2019
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Collegelid	Collegelid
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,7	0,7
Jaar waarin het dienstverband is beëindigd	2020	2020
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband		
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	52.110	0
Individueel toepasselijk maximum		
	52.500	N.v.t.
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband		
	52.110	0
Waarvan betaald in 2020		
	0	N.v.t.
Onverschuldigd bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		
	N.v.t.	N.v.t.
Reden van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

**** In 2020 is het dienstverband van E. Eljon hersteld vanaf 1 augustus 2019 t/m 31 december 2020, waardoor de uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 is teruggedraaid. Dit is verwerkt in de gegevens van 2019 en 2020.

1.10.2 **Resultaatbestemming**

Conform artikel 34 van de Kaderwet ZBO keurt de minister van OCW de jaarrekening goed. Vanaf boekjaar 2020 schrijft de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media voor dat het exploitatieresultaat moet worden verantwoord onder het bestemmingsfonds OCW in plaats van de algemene reserve (behalve de rentebaten). Het ministerie van OCW zal bij de vaststelling van de jaarlijkse bekostiging een beslissing nemen over de bestemming van het resultaat.

1.10.3 **Ondertekening van de jaarrekening**

Het College van Commissarissen heeft de jaarrekening vastgesteld in haar vergadering van 11/03/2021.

Mevrouw drs. R.H.M. Eringa - Wensing

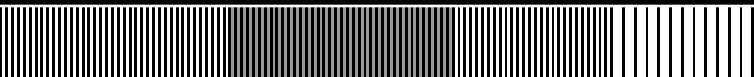
Interim-collegevoorzitter

De heer drs. S. Flipse RC

Commissaris

De heer mr. P.V. Eijsvogel

Commissaris

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

**Afgegeven ten behoeve van het ministerie
van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**

**Aan: het College van Commissarissen van het
Commissariaat voor de Media**

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de in het jaarverslag op pagina 41 tot en met 59 opgenomen jaarrekening 2020 van het Commissariaat voor de Media te Hilversum gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Commissariaat voor de Media op 31 december 2020 en van het exploitatieresultaat over 2020 in overeenstemming met het Handboek financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de bekostigingsbeschikking en de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

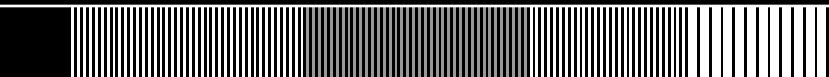
1. de balans per 31 december 2020;
2. de exploitatierekening over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Accountantsprotocol financiële verantwoording Commissariaat voor de Media en het Controleprotocol WNT 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het Commissariaat van de Media zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling wnt niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De jaarrekening is opgesteld voor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met als doel het Commissariaat voor de Media in staat te stellen te voldoen aan de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het Commissariaat voor de Media en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol financiële verantwoording Commissariaat voor de Media, in het bijzonder paragraaf 2.2.2, en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met het Handboek financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van het commissariaat voor de media voor de jaarrekening

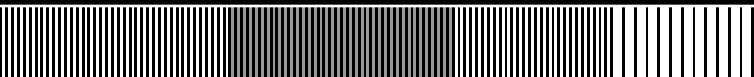
Het college is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020 en de bepalingen van en krachtens de WNT. Het college is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en de Regeling financiële verantwoording Commissariaat voor de Media 2020.

In dit kader is het college verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college afwegen of het Commissariaat voor de Media in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het college de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college het voornemen heeft om het Commissariaat voor de Media te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het college moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het Commissariaat voor de Media haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het college is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Commissariaat voor de Media.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate, van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol financiële verantwoording Commissariaat voor de Media, Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie.

- Het vaststellen dat de door het college gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het college onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 11 maart 2021

Mazars Accountants N.V.

w.g. drs. D.D. Plouvier RA